
Bariery i problemy lokalnego rynku pracy

Raport z wyników badań ankietowych wśród osób bezrobotnych oraz
pracodawców z terenu powiatu nyskiego

Dr n. hum. Jakub Andrzejczak,

Pracownia Badań Socjologicznych Humlard— ul. Surzyńskich 2, 63-000 Środa Wielkopolska

T: +48 66 04 77 015 E: info@humlard.com

Nysa – Środa Wielkopolska

listopad – grudzień 2012

Spis treści

Wprowadzenie	4
I	
Nota metodologiczna	
1. Cele badawcze	5
2. Próba badawcza	5
3. Metody, techniki i narzędzia badawcze	8
4. Harmonogram badania	9
5. Charakterystyka obszaru badawczego	9
II	
Problemy i bariery osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy	
1. Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	12
a. Profil demograficzny badanej grupy	12
b. Aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia	13
c. Aktywność w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych	16
d. Opinie respondentów odnośnie czynników warunkujących ich obecną sytuację na rynku pracy	18
2. Osoby bezrobotne do 30 roku życia	20
a. Profil demograficzny badanej grupy	20
b. Aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia	21
c. Aktywność w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych	23
d. Opinie respondentów odnośnie czynników warunkujących ich obecną sytuację na rynku pracy	25
3. Osoby długotrwale bezrobotne	27
a. Profil demograficzny badanej grupy	27
b. Aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia	28

---

c.	Aktywność w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych	30
d.	Opinie respondentów odnośnie czynników warunkujących ich obecną sytuację na rynku pracy	32
4.	Osoby bezrobotne bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych	34
a.	Profil demograficzny badanej grupy	34
b.	Aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia	35
c.	Aktywność w uzyskaniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych	38
d.	Opinie respondentów odnośnie czynników warunkujących ich obecną sytuację na rynku pracy	40
5.	Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia	41
a.	Profil demograficzny badanej grupy	41
b.	Aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia	42
c.	Aktywność w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych	44
d.	Opinie respondentów odnośnie czynników warunkujących ich obecną sytuację na rynku pracy	46
III		
Pracodawcy z terenu powiatu nyskiego wobec aktualnej sytuacji na rynku pracy		
1.	Sytuacja zatrudnieniowa badanych podmiotów gospodarki	48
2.	Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów na stanowiska pracy	51
3.	Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Nysie	52
	Podsumowanie	55
	Wnioski i rekomendacje	64
	Aneks – Wyuczzone zawody osób bezrobotnych objętych badaniem	67

Wprowadzenie

Współczesny rynek pracy – z perspektywy osób poszukujących zatrudnienia – charakteryzuje się zmiennością, dynamiką i coraz to wyższymi wymaganiami. Ten stan rzeczy prowadzi do sytuacji, w której odniesienie sukcesu zawodowego w coraz większym stopniu zależy od zdolności przystosowywania się pracownika do zmieniającego się rynku pracy, gotowości na przeorientowanie postaw wobec samokształcenia, nabywania kolejnych doświadczeń, niejednokrotnie w wąskich specjalizacjach. Rynek pracy wręcz wymusza zindywidualizowanie ścieżek edukacyjnych i zawodowych, to z kolei wysoką świadomość własnych kwalifikacji, kompetencji i konkurencyjności.

W takich warunkach problemy i bariery w podjęciu zatrudnienia dotyczą zwłaszcza osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. To, kim są te osoby, z jakich powodów i jak długo utrzymują status bezrobotnych to cenne informacje o tendencjach na współczesnym rynku pracy. Wiedza ta ma bezpośredni wpływ na decyzje o kierunkach działań profilaktycznych i naprawczych, jakie powinny być podejmowane w stosunku do poszczególnych grup osób bezrobotnych.

Niniejszy projekt badawczy skupia uwagę na pracodawcach z terenu powiatu nyskiego oraz pięciu (wyselekcjonowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Nysie) grupach osób bezrobotnych: kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, osób bezrobotnych do 30 roku życia, długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych bez kwalifikacji i doświadczenia zawodowego oraz osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Wnioski z diagnozy aktualnej sytuacji powyższych grup – z perspektywy barier i problemów na lokalnym rynku pracy – służyć będą konstruowaniu programów specjalnych na potrzeby aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

I

Nota metodologiczna

1. Cele badawcze

Badanie przeprowadzone zostało w celu zebrania dokładnych danych dotyczących sytuacji osób bezrobotnych z określeniem barier uniemożliwiających im powrót na rynek pracy oraz pracodawców /charakterystyka i oczekiwania wraz z zapotrzebowaniem na zawody oraz specjalności, prognoza zatrudnienia i ich subiektywnego spojrzenia na własną sytuację w obliczu wymagań jakie stawia dzisiejsza sytuacja ekonomiczna i rynek pracy w powiecie nyskim. Pozwoli to na wyciągnięcie wniosków i wskazanie kierunku działań w zakresie rozwiązywania problemów i likwidowania barier utrudniających, opóźniających lub blokujących znalezienie zatrudnienia, tworzenie nowych miejsc pracy lub rozwój przedsiębiorczości w powiecie. Zebrane informacje stanowiąc będą podstawę do tworzenia programów specjalnych i celowego wydatkowania publicznych środków finansowych na usługi i programy rynku pracy w 2013 roku.

Cele szczegółowe badania

a. Osoby bezrobotne:

- liczebność z rozbiem na płeć i miejsce zamieszkania,
- charakterystyka,
- określenie przyczyn i barier pozostawania bez pracy z uwzględnieniem predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych oraz umiejętności i kwalifikacji zawodowych, określenie potrzeb umożliwiających powrót na rynek pracy,
- rekomendacje.

b. Pracodawcy:

- badanie zapotrzebowania na pracowników na 2013 rok,
- badanie zapotrzebowania na kompetencje,
- potrzeby szkoleniowe (kierunki i zawody),
- oczekiwania wobec PUP w Nysie,
- ocena i zapotrzebowanie na usługi i programy rynku pracy.

2. Próba badawcza

W oparciu o dane ze sprawozdań o rynku pracy w powiecie nyskim za okres 01.09 – 30.09.2012r., udostępnione przez Powiatowy Urząd Pracy w Nysie opracowano 6 reprezentatywnych prób badawczych:

---

a. Próba badawcza osób bezrobotnych

W badaniach ankietowych osób bezrobotnych udział wzięło 500 osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nysie. Z uwagi na cele badania wyselekcjonowano następujące grupy docelowych badania:

- osoby bezrobotne do 30 roku życia,
- osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia,
- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby bezrobotne bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych,
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.

Dla każdej z grup docelowych badania opracowano reprezentatywną próbę badawczą w oparciu o zmienne: płeć, wiek, obszar zamieszkania (obszar miejski, obszar wiejski).

Tabela 1. Próba badawcza osób bezrobotnych do 30 roku życia.

Obszar	Kobieta			Mężczyzna			Ogółem
	18-21 l.	22-25 l.	26-29 l.	18-21 l.	22-25 l.	26-29 l.	
Obszar miejski	7	10	10	6	8	8	49
Obszar wiejski	6	11	11	5	9	9	51
Ogółem	13	21	21	11	17	17	100

Tabela 2. Próba badawcza osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Obszar	Kobieta		Mężczyzna			Ogółem
	50-54 l.	55-59 l.	50-54 l.	55-59 l.	60-65 l.	
Nysa obszar miejski	10	7	13	15	8	53
Nysa obszar wiejski	8	7	11	14	7	47
Ogółem	18	14	24	29	15	100

Tabela 3. Próba badawcza osób długotrwale bezrobotnych.

Obszar	Kobieta					Mężczyzna						Ogółem
	18-24 l.	25-34 l.	35-44 l.	45-54 l.	55-59 l.	18-24 l.	25-34 l.	35-44 l.	45-54 l.	55-59 l.	60-64 l.	
Obszar miejski	4	10	7	6	2	3	7	4	6	4	2	55
Obszar wiejski	3	8	6	5	2	1	4	4	6	4	2	45
Ogółem	7	18	13	11	4	4	11	8	12	8	4	100

Tabela 4. Próba badawcza osób bezrobotnych bez kwalifikacji i doświadczenia zawodowego.

Obszar	Kobieta					Mężczyzna						Ogółem
	18-24 l.	25-34 l.	35-44 l.	45-54 l.	55-59 l.	18-24 l.	25-34 l.	35-44 l.	45-54 l.	55-59 l.	60-64 l.	
Obszar miejski	12	9	4	4	2	7	5	2	4	3	2	54
Obszar wiejski	8	7	3	2	2	9	6	3	2	3	1	46
Ogółem	20	16	7	6	4	16	11	5	6	6	3	100

Tabela 5. Próba badawcza kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.

Obszar	18-24 l.	25-34 l.	35-44 l.	45-54 l.	55-59 l.	Ogółem
Obszar miejski	10	25	13	5	0	53
Obszar wiejski	10	22	12	3	0	47
Ogółem	20	47	25	8	0	100

b. Próba badawcza pracodawców

Wywiady ankietowe wśród pracodawców przeprowadzono w 50 podmiotach gospodarki z terenu powiatu nyskiego. Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL) opracowano próbę badawczą uwzględniając proporcjonalny rozkład podmiotów gospodarki w oparciu o zmienne: klasa wielkości oraz gmina. W oparciu o dostępne, ogólnopolskie raporty z wyników badań rynku pracy szacuje się, że 56% podmiotów gospodarki w klasie wielkości 0-9 nie zatrudnia pracowników. W związku z powyższym proporcjonalny rozkład próby badawczej wykonano biorąc pod uwagę 44% wszystkich podmiotów gospodarki w klasie wielkości 0-9 w poszczególnych gminach powiatu nyskiego.

Tabela 6. Próba badawcza pracodawców z terenu powiatu nyskiego

Gmina	1-9 pracowników	10-49 pracowników	50-249 pracowników	Ogółem
Nysa obszar miejski	19	2	1	22
Nysa obszar wiejski	3	0	0	3
Głuchołazy obszar miejski	6	1	0	7
Głuchołazy obszar wiejski	2	0	0	2
Korfantów obszar miejski	1	0	0	1
Korfantów obszar wiejski	1	0	0	1
Otmuchów obszar miejski	2	0	0	2
Otmuchów obszar wiejski	2	1	0	3
Paczków obszar miejski	3	0	0	3
Paczków obszar wiejski	1	0	0	1
Kamiennik	1	0	0	1
Łambinowice	2	0	0	2
Pakosławice	1	0	0	1
Skoroszyce	1	0	0	1
Ogółem	45	4	1	50

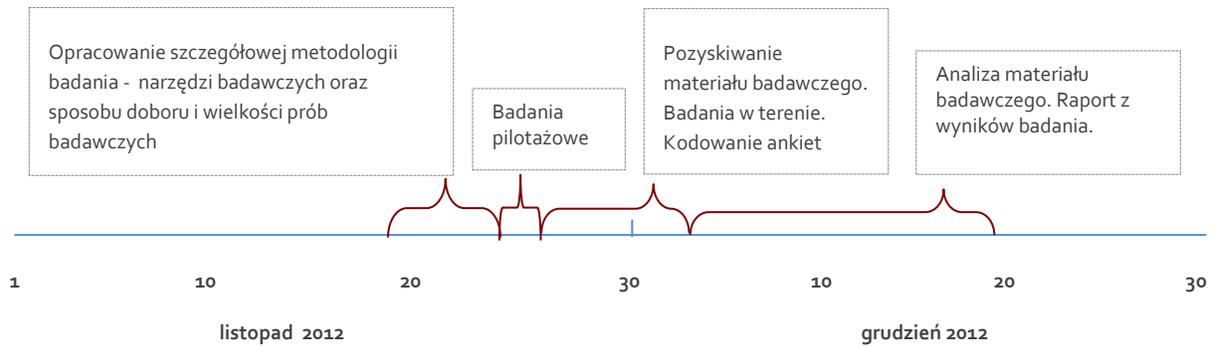
3. Metody, techniki i narzędzia badawcze

W prezentowanym projekcie badawczym zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Metoda ta została zastosowana zarówno do badania osób bezrobotnych jak i pracodawców. Zgodnie z przyjętą metodologią, wielkością próby badawczej oraz wytycznymi Powiatowego Urzędu Pracy w Nysie przyjęto ankietę jako technikę badawczą. W tym celu skonstruowano dwa narzędzia badawcze w postaci kwestionariuszy ankiet:

1. kwestionariusza ankiety dla osób bezrobotnych,
2. kwestionariusza ankiety dla pracodawców.

Materiał badawczy pozyskano metodą telefonicznych wywiadów ankietowych wspomaganymi komputerowo (CATI).

4. Harmonogram prac badawczych

5. Charakterystyka obszaru badawczego

Powiat nyski położony jest w południowo – zachodniej części województwa opolskiego. W jego skład wchodzi:

- gminy miejsko-wiejskie: Głuchołazy, Korfantów, Nysa, Otmuchów, Paczków
- gminy wiejskie: Kamiennik, Łambinowice, Pakosławice, Skoroszyce
- miasta: Głuchołazy, Korfantów, Nysa, Otmuchów, Paczków

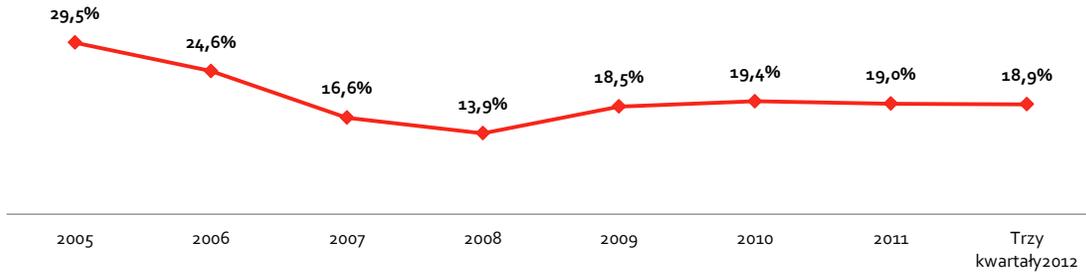

Teren powiatu nyskiego zamieszkuje 143 165 osób¹, najwięcej w Nysie oraz Głuchołazach, najmniej natomiast w Korfantowie i gminie Kamiennik. Łącznie na obszarze miejskim mieszka 53% ludności powiatu, na terenach wiejskich 47%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie nyskim w 2012 roku (dane za trzy pierwsze kwartały) wynosi 18,9% i utrzymuje się na podobnym poziomie w porównaniu z rokiem ubiegłym.

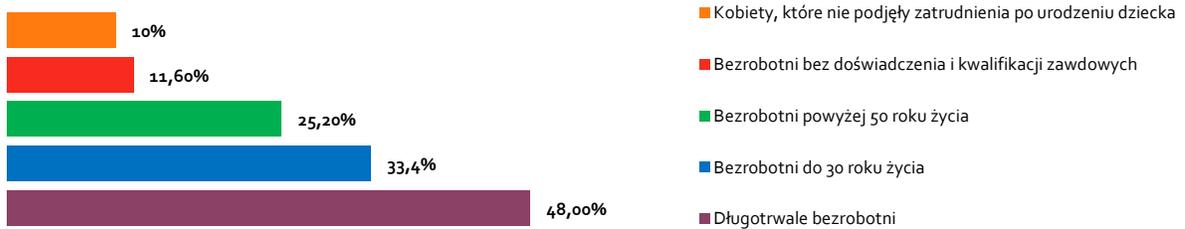
¹ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu nyskiego – dane za rok 2011.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w powiecie nyskim w latach 2005-2012

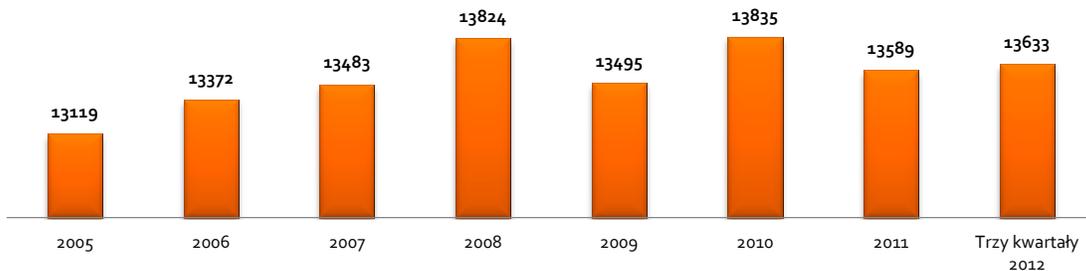
Spośród osób bezrobotnych objętych badaniem, znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, największą grupę stanowią osoby bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych (58,6%) oraz osoby długotrwale bezrobotne (4,8%). 33,4% to grupa bezrobotnych do 30 roku życia. Z kolei w grupie osób powyżej 50 roku życia zarejestrowanych jest 25,2% ogółu osób bezrobotnych. Najmniejszych odsetek stanowią kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (10%).

Wykres 2. Odsetek osób bezrobotnych w poszczególnych grupach, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nysie według stanu na dzień 30.09.2012.

Według stanu na dzień 30.09.2012r. w rejestrze REGON na terenie powiatu nyskiego zarejestrowanych było 13633 podmiotów gospodarki. W analizowanym okresie największy wzrost odnotowano w latach 2008 oraz 2010.

Wykres 3. Liczba podmiotów gospodarki w latach 2005-2012

Biorąc pod uwagę klasy wielkości podmiotów gospodarki, na terenie powiatu nyskiego 95,9% to firmy jednoosobowe i zatrudniające do 9 pracowników. 3,5% to firmy w klasie wielkości 10-49 pracowników, a 0,6% podmioty w klasie wielkości 50-249. Na terenie powiatu zarejestrowanych jest 6 firm, które zatrudniają od 250-999 pracowników.

Największy odsetek podmiotów gospodarki zlokalizowany jest na terenach gmin Nysa, Głuchołazy oraz Paczków, najmniejszy natomiast na terenach gmin Kamiennik, Pakosławice i Skoroszyce.

II

Problemy i bariery osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy

1. Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka

a. Profil demograficzny badanej grupy

Respondentkami w prezentowanej grupie były kobiety, które od momentu urodzenia dziecka nie podjęły zatrudnienia. Badanie przeprowadzono na reprezentatywnej próbie 100 kobiet w oparciu o rzeczywisty rozkład względem zmiennych wiek (18-24 l., 25-34 l., 35-44 l., 45-54 l.) oraz obszar miejsca zamieszkania (obszar miejski i wiejski).

W badaniu udział wzięło 53% kobiet zamieszkujących obszary miejskie i 47% zamieszkujących obszary wiejskie powiatu nyskiego. Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły kobiety w przedziale wieku 25-34 lata – 47%, następnie 35-44 lata – 25%. Najmniej liczna grupa wiekowa to 45-54 lata (8%)

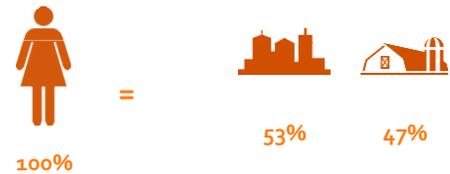

Tabela 7. Respondentki w poszczególnych grupach wiekowych

Wiek	%
18 - 24	20
25 - 34	47
35 - 44	25
45 - 54	8
Ogółem	100

Śród badanych kobiet 32% posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe, 20% podstawowe, 15% średnie techniczne, 11% średnie ogólnokształcące, a 7% gimnazjalne. Wykształcenie wyższe zawodowe i wyższe posiadała nieliczna grupa respondentek, odpowiednio 8% i 7%.

Tabela 8. Wykształcenie respondentek

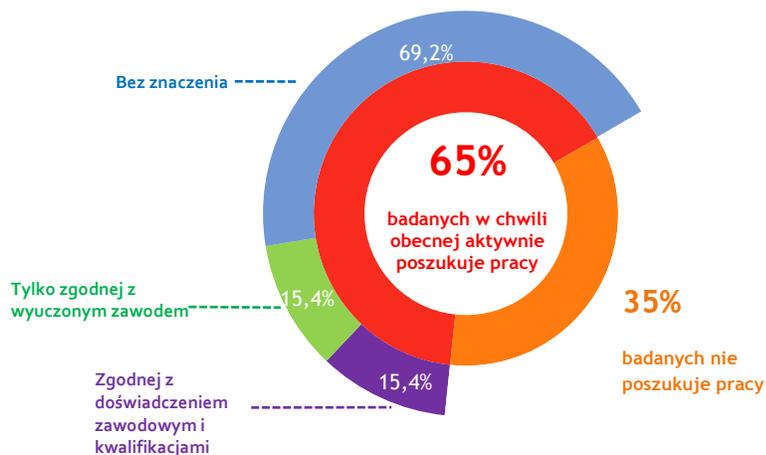
Wykształcenie	%
Podstawowe	20
Gimnazjalne	7
Zasadnicze zawodowe	32
Średnie ogólnokształcące	11
Średnie techniczne	15
Wyższe zawodowe	8
Wyższe	7
Ogółem	100

73% respondentek zamieszkuje w gospodarstwach domowych do 5 osób, 27% z kolei w gospodarstwach od 6 do 10 osób. W 41% gospodarstw domowych respondentek zamieszkują – poza badanymi – inne osoby bezrobotne.

b. Aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia

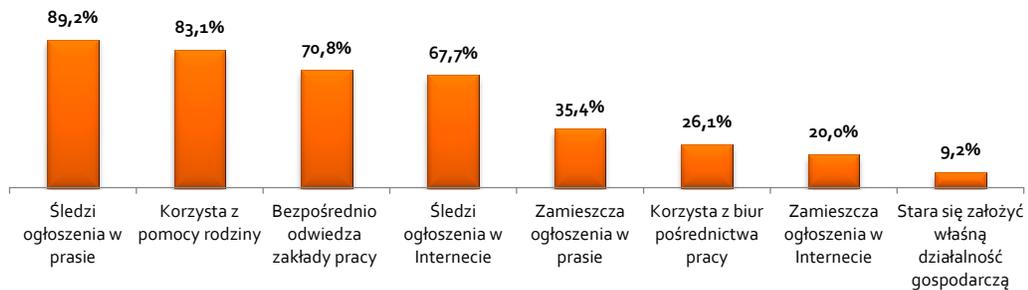
W chwili obecnej 65% respondentek aktywnie poszukuje zatrudnienia. Dla znaczącej większości badanych w tej grupie nie ma znaczenia, czy podejmą pracę zgodną z zawodem lub doświadczeniem i kwalifikacjami. Odmienne deklarują dwie pozostałe grupy kobiet; taki sam odsetek deklaruje poszukiwanie zatrudnienia zgodnego z zawodem oraz doświadczeniem i kwalifikacjami zawodowymi.

Wykres 4. Aktywne poszukiwanie zatrudnienia i rodzaj poszukiwanej pracy

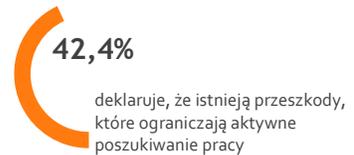

Wśród kobiet z badanej grupy najczęściej wykorzystywanymi metodami poszukiwania pracy jest śledzenie ogłoszeń w prasie (89,2%), korzystanie z pomocy rodziny (83,1%), bezpośrednie wizyty w zakładzie pracy (70,8%) oraz śledzenie ogłoszeń w Internecie (67,7%). Niewiele ponad jedna trzecia respondentek zamiesza ogłoszenia w prasie (35,4%), co czwarta kobieta korzysta z biur pośrednictwa pracy (26,1%), a co piąta zamieszcza ogłoszenia w Internecie (20%). 9,2% badanych czyni starania w celu założenia własnej działalności gospodarczej.

Wykres 5. Metody poszukiwania pracy

Pomimo deklaracji aktywnego poszukiwania pracy oraz wyboru różnych metod, 42,4% respondentek twierdzi, iż w ich obecnej sytuacji istnieją przeszkody, które ograniczają poszukiwanie zatrudnienia. Dla 92,9% kobiet w tej grupie czynnikiem ograniczającym aktywne poszukiwanie pracy jest konieczność opieki nad członkami rodziny. Ponad połowa badanych twierdzi również, że istotną barierą jest ograniczona możliwość transportu (57,1%). Co ciekawe tę deklarację złożyły w równym stopniu osoby zamieszkujące obszary miejskie i wiejskie powiatu nyskiego.

W dalszej kolejności badani zwracali uwagę na ograniczony dostęp do ofert pracy oraz niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie zatrudnienia, po 17,9%. Tylko 3,6% kobiet w poszukiwaniu pracy ogranicza stan zdrowia.

Tabela 10. Czynniki utrudniające poszukiwanie pracy

Czynniki utrudniające poszukiwanie pracy	%
Stan zdrowia	3,6%
Niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie pracy	17,9%
Ograniczone możliwości transportu/przemieszczania się	57,1%
Ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny	92,9%
Niewystarczające umiejętności poszukiwania pracy	10,7%
Ograniczony dostęp do ofert pracy	17,9%

Kobiety, które w chwili obecnej nie poszukują zatrudnienia zostały poproszone o odpowiedź, jakie czynniki decydują o ich braku aktywności w poszukiwaniu pracy. Podobnie, jak w przypadku czynników utrudniających poszukiwanie pracy osobom aktywnym, tak i w tej grupie kluczową przeszkodą jest konieczność opieki nad członkami rodziny (73,1%) oraz ograniczone możliwości transportu (43,1%). 31,4% kobiet w tej grupie twierdzi z kolei, iż nie posiada wystarczających środków finansowych na poszukiwanie zatrudnienia, a 19,2% deklaruje niewystarczające umiejętności poszukiwania pracy. 13,7% nie podejmuje aktywności w zakresie poszukiwania pracy z uwagi na stan zdrowia, 11,5% twierdzi natomiast, iż ma ograniczony dostęp do ofert pracy.

Tabela 11. Czynniki warunkujące brak aktywności w poszukiwaniu pracy

Czynniki warunkujące brak aktywności w poszukiwaniu pracy	%
Stan zdrowia	13,7%
Niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie pracy	31,4%
Ograniczone możliwości transportu/przemieszczania się	43,1%
Ograniczenia czasowe związane z opieką	73,1%
Niewystarczające umiejętności poszukiwania pracy	19,2%
Ograniczony dostęp do ofert pracy	11,5%

Respondentki – pytane o cele wizyty w Urzędzie Pracy – wskazują w pierwszej kolejności trzy cele: rejestracja w Urzędzie (82%), uzyskanie informacji o wolnych miejscach pracy (72%) oraz uzyskanie bezpłatnego ubezpieczenia zdrowotnego (60%). Interesującym jest fakt, że zaledwie 14% kobiet odwiedza Urząd Pracy w celu otrzymania informacji o możliwościach zmiany lub podwyższenia kwalifikacji zawodowych.

Tabela 12. Cele wizyty w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nysie

Cele wizyt	%
Rejestracja	82%
Uzyskanie informacji o wolnych miejscach pracy	72%
Uzyskanie bezpłatnego ubezpieczenia zdrowotnego	60%
Uzyskanie informacji o pracach interwencyjnych, robót publicznych, aktywizacji zawodowej	31%
Uzyskanie informacji o możliwościach uzyskania dotacji z Funduszu Pracy	23%
Wymagania opieki społecznej	19%
Uzyskanie informacji o możliwościach zmiany lub podwyższenia kwalifikacji zawodowych	14%

Respondentki biorące udział w badaniu wykazują się dość niską mobilnością w kwestiach poszukiwania pracy. Tylko 57% kobiet zdecydowałoby się na podjęcie zatrudnienia poza miejscem zamieszkania, na terenie powiatu nyskiego. 2% badanych z kolei podjęłoby pracę poza województwem opolskim.

Spośród ankietowanych 29% przebywało wcześniej poza granicami kraju w celach zarobkowych. Przeważająca większość badanych w tej grupie to osoby, które wyjeżdżały za granicę jedno lub dwukrotnie, 17,2% na pracę poza granicami kraju zdecydowało się 5 lub więcej razy.

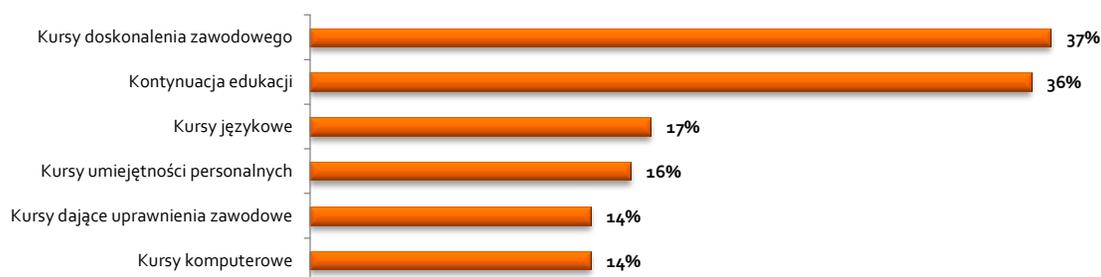
45% ankietowanych zastanawiało się nad wyjazdem za granicę w niedalekiej przyszłości, jednak tylko 15,2% kobiet planuje taki wyjazd w ciągu najbliższych 12 miesięcy (7% całkowitej próby), w większości do Holandii oraz Niemiec. 75% respondentek w tej grupie nie zdecydowało jeszcze, na jak długi okres czasu zamierzają opuścić kraj, 25% deklaruje natomiast, że będzie to okres kilku miesięcy.

Z analizy mobilności na rynku pracy badanych kobiet wynika, że cechuje je wyższa mobilność zewnętrzna (poza granice kraju) niż wewnętrzna (na terenie kraju). Wyższy odsetek respondentek zdecydowałoby się na wyjazd za granicę w celach zarobkowych niż do innego województwa w kraju. Tendencję tę zaobserwowano także w badaniu: Plany zawodowe i oczekiwania uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu nyskiego /s. 33./.

c. Aktywność w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych

Analizując dotychczasowe działania ankietowanych w celu podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych należy na wstępie zaznaczyć, że 91% kobiet podjęło przynajmniej jedno z wymienionych działań w tym kierunku. W tej grupie najliczniejszy odsetek badanych uczestniczył w kursach doskonalenia zawodowego (37%), podobny odsetek respondentek (36%) podjął dalszą edukację. Odpowiednio 17% i 16% kobiet uczestniczyło w kursach językowych i umiejętności personalnych, po 14% natomiast w kursach dających uprawnienia zawodowe oraz komputerowych. 9% ankietowanych nie podjęło żadnych działań w kierunku podniesienia własnych kwalifikacji i kompetencji zawodowych.

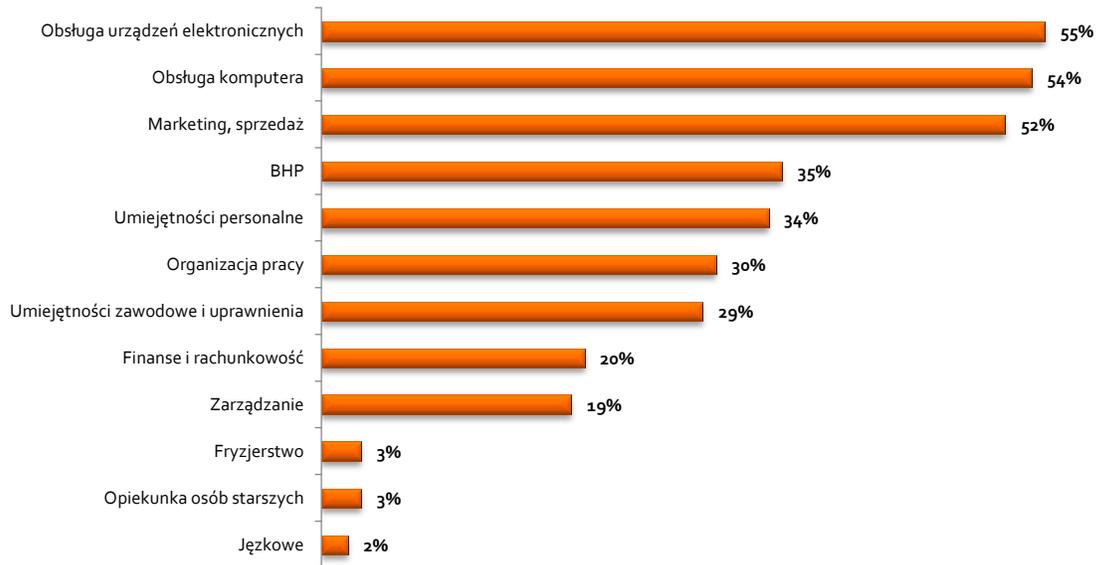
Wykres 6. Działania podjęte dotychczas w celu podniesienia kwalifikacji i kompetencji zawodowych

W chwili obecnej 87% kobiet jest skłonnych wziąć udział w szkoleniach i kursach. Ponad połowa badanych zadeklarowała chęć udziału w kursach obsługi urządzeń elektronicznych (np. kas fiskalnych) – 55%, komputera (54%) oraz

szkoleniach z marketingu i sprzedaży (52%). Co trzecia ankietowana podjęłaby szkolenie w zakresie BHP oraz umiejętności personalnych. Najmniej liczna grupa respondentek podjęłaby kursy językowe (2%), opiekunki osób starszych (3%) oraz fryzjerstwa (3%).

Wykres 7. Zainteresowanie uczestnictwem w kursach i szkoleniach

W dalszej kolejności poproszono ankietowane o ocenę własnych kwalifikacji i umiejętności w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza całkowity brak, 5 prezentowanie wysokiego poziomu danych kwalifikacji i umiejętności. Dla możliwości dokonania porównań, informacje od respondentów posiadających daną umiejętność opracowano według następującego wzoru:

$$\text{średnia} = \frac{1 \cdot A + 2 \cdot B + 3 \cdot C + 4 \cdot D}{\text{liczba respondentów deklarujących posiadanie danej umiejętności}}$$

gdzie:

A = liczbę ankietowanych posiadających umiejętności na poziomie 1, w skali 2

B = liczbę ankietowanych posiadających umiejętności na poziomie 2, w skali 3

C = liczbę ankietowanych posiadających umiejętności na poziomie 3, w skali 4

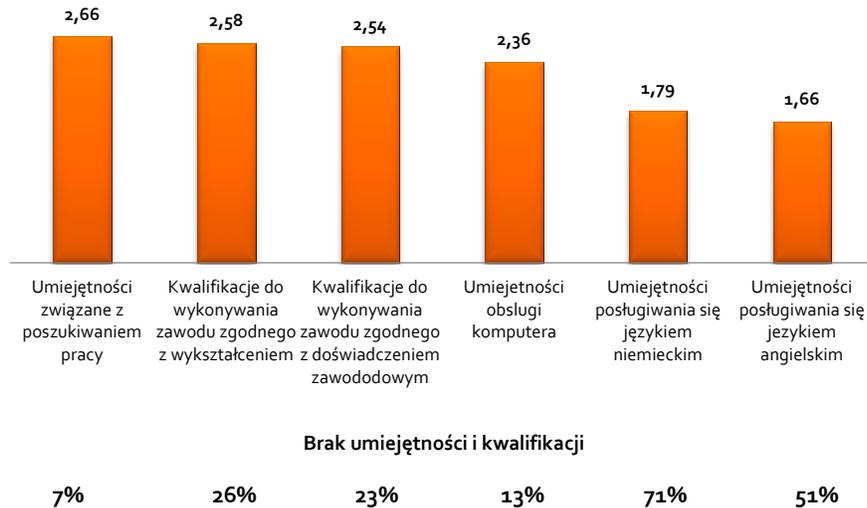
D = liczbę ankietowanych posiadających umiejętności na poziomie 4, w skali 5

W przypadku braku danej umiejętności (wartość w skali =1) wyliczono odsetek respondentów składających tę deklarację w stosunku do łącznej liczby respondentów w próbie.

Ankietowane najwyżej oceniły własne umiejętności związane z poszukiwaniem pracy (2,66), następnie kwalifikacje do wykonywania zawodu zgodnego z wykształceniem (2,58) oraz doświadczeniem zawodowym (2,54). Najniżej oceniono

natomiast umiejętności posługiwania się językami obcymi: angielskim (1,66) i niemieckim (1,79). Na uwagę zasługuje w tym miejscu fakt, że niska ocena własnych umiejętności językowych bądź ich brak nie przekłada się na zainteresowanie uczestnictwem w kursach językowych, w których to udział zadeklarowało tylko 2% kobiet.

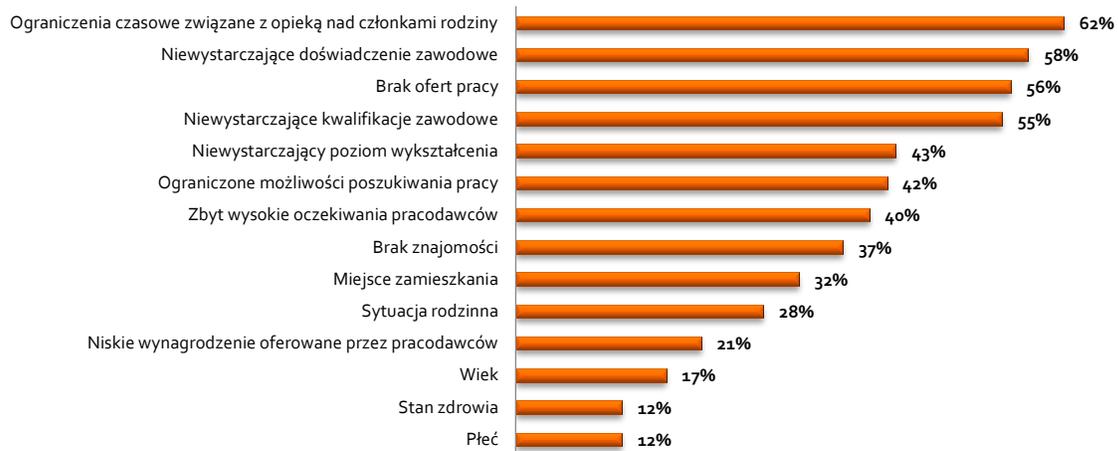
Wykres 8. Ocena posiadanych umiejętności i kwalifikacji zawodowych

d. Opinie respondentów odnośnie czynników warunkujących ich obecną sytuację na rynku pracy

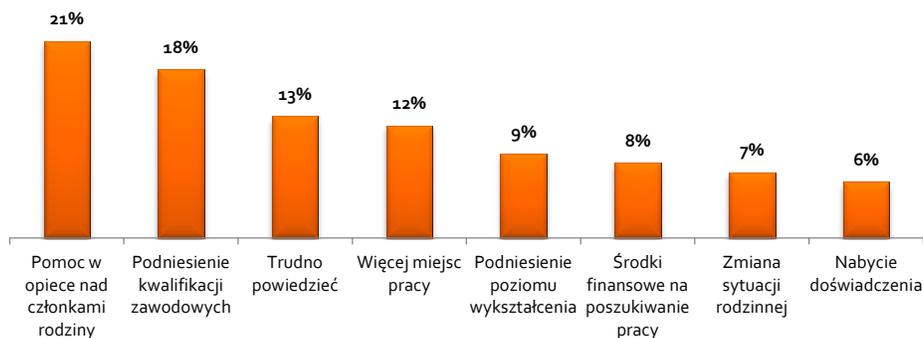
W celu zdiagnozowania opinii badanych na temat ich obecnej sytuacji i możliwości podjęcia zatrudnienia, poproszono ankietowane o wymienienie tych czynników, które – w ich opiniach – decydują o tym, iż w chwili obecnej są one osobami bezrobotnymi.

Spośród czynników decydujących o pozostawaniu osobą bezrobotną, w opiniach respondentek na pierwszy plan wysuwa się po raz kolejny kwestia ograniczeń czasowych związanych z koniecznością opieki nad członkami rodziny (62%), następnie problem niewystarczającego doświadczenia zawodowego (58%) oraz kwalifikacji zawodowych (55%), a także brak ofert pracy (56%). Najmniejszy odsetek badanych zwrócił uwagę na płeć (12%), stan zdrowia (12%) oraz wiek (17%) jako czynniki warunkujące posiadanie statusu osoby bezrobotnej.

Wykres 9. Czynniki warunkujące status osoby bezrobotnej w opiniach respondentek

Następnie ankietowane poproszono o udzielenie odpowiedzi na pytanie, co w ich obecnej sytuacji pomogłoby im w znalezieniu zatrudnienia? Należy w tym miejscu zaznaczyć, że pytanie było pytaniem otwarte – respondentkom nie sugerowano żadnych odpowiedzi.

Na wstępie należy nadmienić, że 13% badanych kobiet nie potrafiło udzielić odpowiedzi na powyższe pytanie. Największy odsetek ankietowanych, które wskazały konkretne obszary zmiany swojej sytuacji, po raz kolejny zwracał uwagę na pomoc w opiece nad członkami rodziny (21%) oraz podniesienie kwalifikacji zawodowych (18%). 12% kobiet twierdzi natomiast, że o zmianie ich sytuacji na rynku pracy zdecydować może zwiększenie liczby miejsc pracy w regionie. Dla zaledwie 6% kobiet najistotniejszym czynnikiem, który poprawiłby ich sytuację na rynku pracy byłoby nabycie doświadczenia zawodowego.

**Wykres 10. Co ułatwiłoby podjęcie zatrudnienia?
zestawienie $\geq 5\%$**

2. Osoby bezrobotne do 30 roku życia

a. Profil demograficzny badanej grupy

Respondentami w prezentowanej grupie były osoby bezrobotne do 30 roku życia. Badanie przeprowadzono na reprezentatywnej próbie 100 osób w oparciu o rzeczywisty rozkład względem zmiennych wiek (18-21 l., 22-25 l., 26-29 l.) oraz obszar miejsca zamieszkania (obszar miejski i wiejski).

W badaniu udział wzięło 49% respondentów zamieszkujących obszary miejskie i 51% zamieszkujących obszary wiejskie powiatu nyskiego. Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby w przedziale wieku 22-25 lat – 38%, następnie 26-29 lata – 38%. Najmniej liczna grupa wiekowa to 18-21 lata (24%).

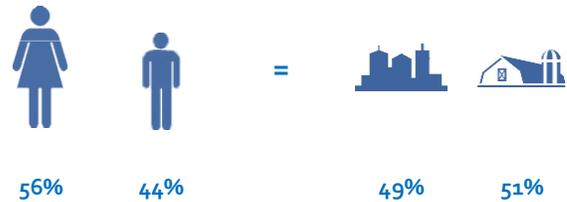

Tabela 13. Respondenci w poszczególnych grupach wiekowych

Wiek	%
18 – 21	24
22 – 25	38
26 – 29	38
Ogółem	100

Spośród badanych największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym – po 21%. 19% posiadało wykształcenie średnie techniczne, 12% zasadnicze zawodowe. Taki sam odsetek respondentów posiada wykształcenie wyższe zawodowe. Najmniej liczna grupa badanych posiada wykształcenie podstawowe (3%).

Tabela 14. Wykształcenie respondentów

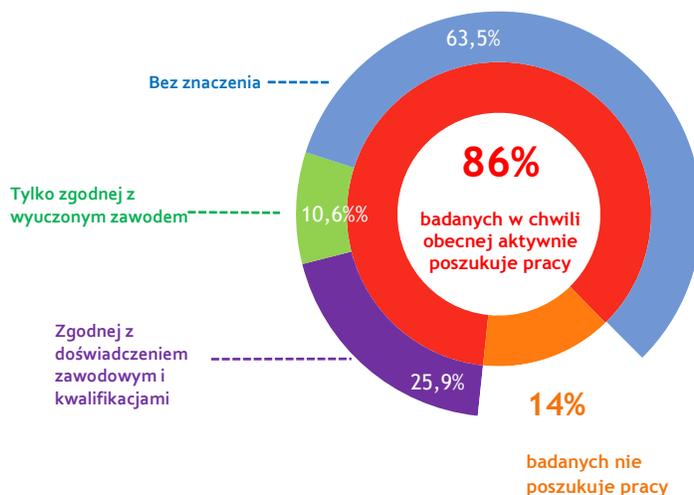
Wykształcenie	%
Podstawowe	3
Gimnazjalne	7
Zasadnicze zawodowe	12
Średnie ogólnokształcące	21
Średnie techniczne	19
Policealne	5
Wyższe zawodowe	12
Wyższe	21
Ogółem	100

88% respondentów zamieszkuje w gospodarstwach domowych do 5 osób, 12% natomiast w gospodarstwach od 6 do 10 osób. W 34% gospodarstw domowych badanych zamieszkują – poza ankietowanymi – inne osoby bezrobotne.

b. Aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia

Wysoki odsetek 86% respondentów aktywnie poszukuje zatrudnienia w chwili obecnej. Podobnie, jak w przypadku poprzedniej grupy badanych, dla większości ankietowanych osób do 30 roku życia nie ma znaczenia, czy podejmą pracę zgodną z zawodem lub doświadczeniem i kwalifikacjami (63,5%). Odmiennie deklarują pozostałe dwie grupy; poszukiwanie zatrudnienia zgodnego z doświadczeniem i kwalifikacjami zawodowymi deklaruje 25,9%, z wyuczonym zawodem - 10,6%.

Wykres 11. Aktywne poszukiwanie zatrudnienia i rodzaj poszukiwanej pracy

Z analizy deklaracji grupy respondentów do 30 roku życia wynika, że na etapie poszukiwania pracy skupiają się oni na czterech metodach: śledzenie ogłoszeń w prasie (91,9%) i Internecie (91,9%), bezpośrednie wizyty w zakładzie pracy (86%) oraz korzystanie z pomocy rodziny (83,1%), Co piąty badanych korzysta z biur pośrednictwa pracy innych niż PUP (19,8%). Najmniejszy odsetek natomiast zamieszcza ogłoszenia w Internecie oraz czyni starania w celu założenia własnej działalności gospodarczej – po 10,5%. Fakt licznej grupy, która poszukuje zatrudnienia poprzez śledzenie ogłoszeń internetowych nie jest zaskoczeniem z uwagi na wiek respondentów w tej grupie, może jednak dziwić niski odsetek badanych, którzy sami umieszczają ogłoszenia w Internecie.

Wykres 12. Metody poszukiwania pracy

Z analizy wynika, że nie istnieją istotnie statystyczne zależności pomiędzy metodami poszukiwania pracy a płcią, poziomem wykształcenia czy miejscem zamieszkania respondentów.

Ograniczenia w aktywnym poszukiwaniu pracy deklaruje 12,6% respondentów, którzy w chwili obecnej poszukują zatrudnienia.

Śród czynników utrudniających poszukiwanie zatrudnienia ankietowani zwrócili uwagę na stan zdrowia oraz niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie pracy (po 27,3%), ograniczone możliwości transportu i ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny (36,4%). Najmniejszy odsetek zaznacza niewystarczające umiejętności poszukiwania pracy. Warto też nadmienić, że żadna z osób ankietowanych nie deklarowała problemów z ograniczonym dostępem do ofert pracy.

Tabela 15. Czynniki utrudniające poszukiwanie pracy

Czynniki utrudniające poszukiwanie pracy	%
Stan zdrowia	27,3%
Niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie pracy	27,3%
Ograniczone możliwości transportu/przemieszczania się	36,4%
Ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny	36,4%
Niewystarczające umiejętności poszukiwania pracy	9,1%

Na pytanie o czynniki decydujące o braku aktywności w poszukiwaniu pracy ponad połowa badanych zaznacza, że są to ograniczenia czasowe związane z koniecznością opieki nad członkami rodziny (52,9%) – (odpowiednio 66,7% w grupie kobiet, 20% w grupie mężczyzn). W dalszej kolejności zwracano uwagę na ograniczone możliwości transportu (29,4%). Co czwarty badany natomiast twierdzi, iż nie posiada odpowiednich środków finansowych na poszukiwanie pracy. Najmniejszą grupę stanowią w tym przypadku osoby, które nie poszukują aktywnie zatrudnienia z uwagi na stan zdrowia (5,9%).

Tabela 16. Czynniki warunkujące brak aktywności w poszukiwaniu pracy

Czynniki warunkujące brak aktywności w poszukiwaniu pracy	%
Stan zdrowia	5,9%
Niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie pracy	25,0%
Ograniczone możliwości transportu/przemieszczania się	29,4%
Ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny	52,9%
Niewystarczające umiejętności poszukiwania pracy	11,8%
Ograniczony dostęp do ofert pracy	17,6%

Na pytanie o cel wizyty w Urzędzie Pracy ankietowani wskazują w pierwszej kolejności cztery najistotniejsze cele: rejestracja w Urzędzie (95%), uzyskanie informacji o wolnych miejscach pracy (88%), uzyskanie bezpłatnego ubezpieczenia

zdrowotnego (83%) oraz uzyskanie informacji o możliwościach zmiany lub podniesienia kwalifikacji zawodowych (74%). Na szczególną uwagę zasługują liczne deklaracje w stosunku do ostatniego wymienionego powyżej celu. Chęć zmiany lub podniesienia własnych kwalifikacji wyraźnie dominuje bowiem w tej grupie badanych.

Tabela 17. Cele wizyty w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nysie

Cele wizyt	%
Rejestracja	95,0%
Uzyskanie informacji o wolnych miejscach pracy	88,0%
Uzyskanie bezpłatnego ubezpieczenia zdrowotnego	83,0%
Uzyskanie informacji o pracach interwencyjnych, robót publicznych, aktywizacji zawodowej	35,0%
Uzyskanie informacji o możliwościach uzyskania dotacji z Funduszu Pracy	45,0%
Wymagania opieki społecznej	16,0%
Uzyskanie informacji o możliwościach zmiany lub podwyższenia kwalifikacji zawodowych	74,0%

Analiza mobilność zawodowej badanych wykazuje, że 75% ankietowanych zdecydowałoby się na podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania, na terenie powiatu nyskiego, natomiast 26% poza województwem opolskim.

36% bezrobotnych w tej grupie przebywało wcześniej poza granicami kraju w celach zarobkowych. 70,3% jedno bądź dwukrotnie. W przypadku 50% badanych na decyzję o powrocie miał wpływ z góry ustalony termin powrotu do kraju, 22,2% natomiast brak pracy za granicą. Pozostała grupa badanych powróciła do kraju z uwagi na chęć powrotu do rodziny i podjęcia pracy w Polsce.

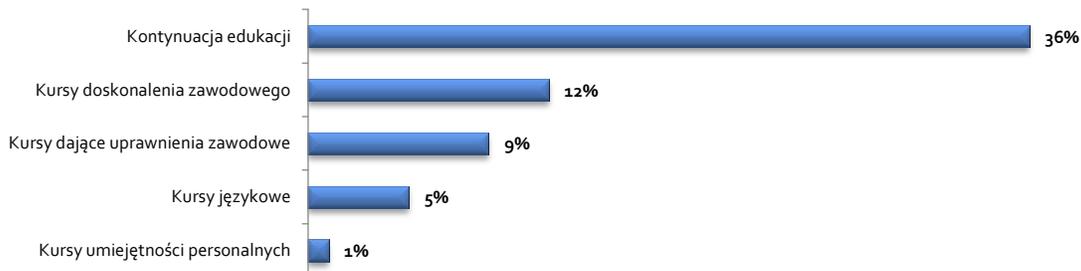
Podobny odsetek osób, które przebywały wcześniej za granicą w celach zarobkowych, zastanawia się nad wyjazdem (39%). W tej grupie wyjazd ten w ciągu 12 najbliższych miesięcy planuje 58,7% (27% całkowitej próby) - 53,7% do Niemiec, pozostałe osoby do Wielkiej Brytanii i Holandii, odpowiednio 28,4% i 17,9%.

46,4% badanych zamierza opuścić kraj na kilka miesięcy, 32,1% na kilka lat, 17,9% natomiast na okres około 1 roku. Zaledwie 3,6% respondentów w tej grupie jeszcze nie podjęło decyzji, na jak długi okres czasu zamierzają wyjechać za granicę w celach zarobkowych.

c. Aktywność w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych

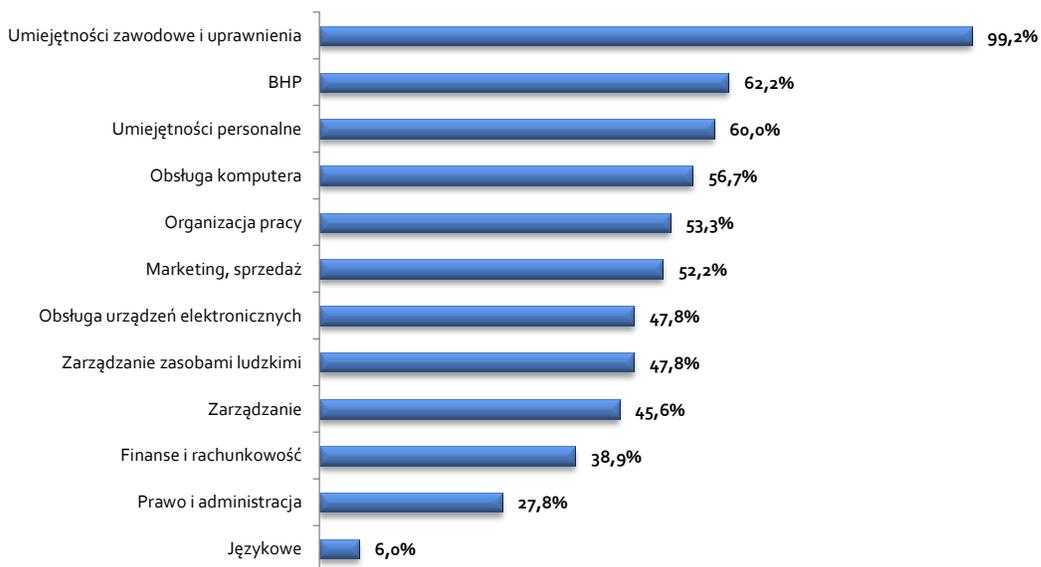
Analiza działań podejmowanych przez respondentów w celu podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych dowodzi, że tę grupę badanych cechuje stosunkowo niska aktywność w tym zakresie. Na wstępie należy nadmienić, że 52% ankietowanych nie podjęło dotychczas żadnych działań w tym kierunku. 36% badanych kontynuowało lub kontynuuje naukę na kolejnych szczeblach edukacji, 12% ukończyło kursy doskonalenia zawodowego, 9% natomiast kursy dające specjalistyczne uprawnienia. Zaledwie 5% uczestniczyło w kursach zawodowych, 1% w kursach umiejętności interpersonalnych.

Wykres 13. Działania podjęte dotychczas w celu podniesienia kwalifikacji i kompetencji zawodowych

Pomimo dotychczasowej, niskiej aktywności w podnoszeniu własnych kompetencji i kwalifikacji zawodowych, 88% respondentów jest skłonnych uczestniczyć w szkoleniach i kursach. Niemal wszyscy respondenci zadeklarowali chęć udziału w kursach umiejętności zawodowych i nabywania uprawnień. W dalszej kolejności badani podjęliby szkolenia i kursy BHP (62,2%), umiejętności personalnych (60%), obsługi komputera (56,7%), organizacji pracy (53,3%) oraz marketingu i sprzedaży (52,2). Najmniejszy odsetek ankietowanych zainteresowany jest szkoleniami w zakresie prawa i administracji (27,8%).

Wykres 14. Zainteresowanie uczestnictwem w kursach szkoleniach

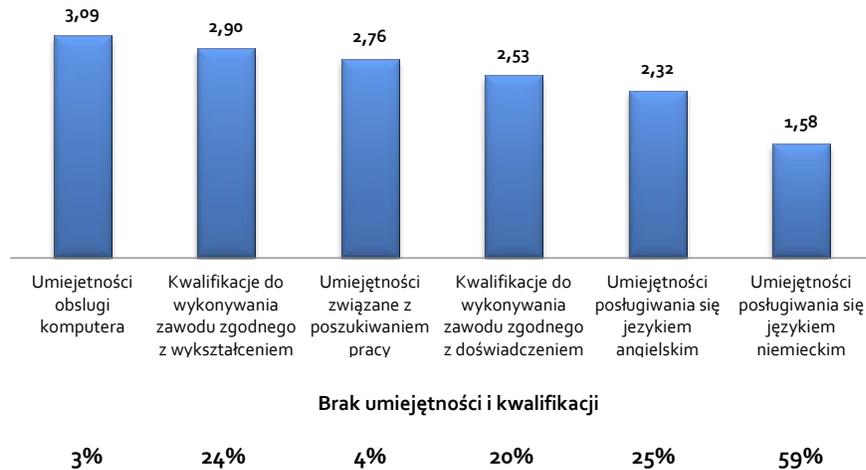
W dalszej kolejności poproszono badanych o ocenę własnych kwalifikacji i umiejętności².

Ankietowani najwyżej ocenili umiejętności obsługi komputera (3,09), następnie kwalifikacje do wykonywania zawodu zgodnego z wykształceniem (2,90) oraz umiejętności związane z poszukiwaniem pracy (2,76). Najniżej oceniono natomiast umiejętności posługiwania się językami obcymi: angielskim (2,32) i niemieckim (1,58). Podobnie, jak w

² Opracowanie danych według wzoru – s. 17.

przypadku grupy kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, tak i tu niska ocena własnych umiejętności językowych nie przekłada się na zainteresowanie uczestnictwem w kursach językowych, w których to udział zadeklarowało zaledwie 6% badanych.

Wykres 15. Ocena posiadanych umiejętności i kwalifikacji zawodowych

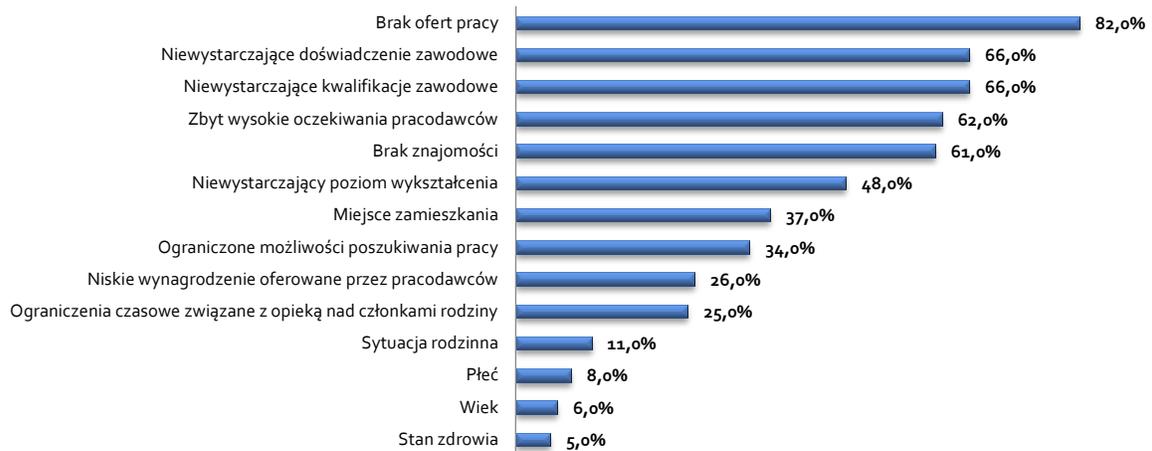
d. Opinie respondentów odnośnie czynników warunkujących ich obecną sytuację na rynku pracy

Spośród czynników decydujących o pozostawaniu osobą bezrobotną największy odsetek badanych zwrócił uwagę na pięć czynników: brak ofert pracy (82%), niewystarczające doświadczenie zawodowe i kwalifikacje zawodowe (po 66%), zbyt wysokie oczekiwania pracodawców (62%) oraz brak znajomości (61%). Na ostatni z wymienionych czynników warto zwrócić uwagę, gdyż potwierdza on generalną opinię młodego pokolenia o czynnikach warunkujących uzyskanie zatrudnienia (wysoki odsetek 60% respondentów, którzy twierdzą, że znajomości mają istotny wpływ na znalezienie pracy odnotowano także w badaniu: Plany zawodowe i oczekiwania uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu nyskiego, s. 32.)

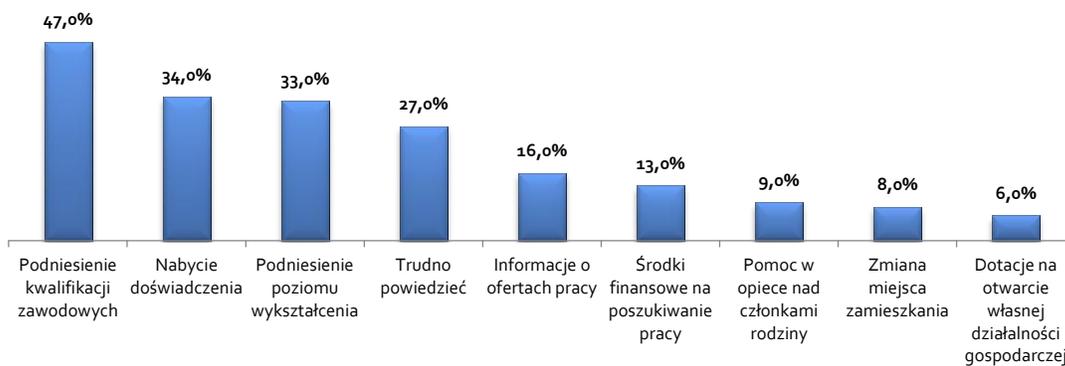
37% respondentów uważa, że obecne miejsce zamieszkania determinuje ich sytuację zawodową. Co ciekawe, ponownie nie zaobserwowano różnic pomiędzy obszarami zamieszkania (miejskim i wiejskim). Równy odsetek badanych z terenów miejskich i wiejskich deklaruje ten czynnik jako istotnie wpływający na brak zatrudnienia.

W grupie osób bezrobotnych do 30 roku życia, co czwarty badany twierdzi, że o jego obecnej sytuacji zawodowej decydują ograniczenia czasowe związane z koniecznością opieki nad członkami rodziny. W opiniach najmniej licznej grupy ankietowanych, o ich statusie osoby bezrobotnej decydują: stan zdrowia (5%), wiek (6%) oraz płeć (8%).

Wykres 16. Czynniki warunkujące status osoby bezrobotnej w opiniach respondentów

Na pytanie o czynniki, które ułatwiłyby znalezienie pracy, 27% badanych nie potrafiło wskazać żadnych z nich. Niemal połowa twierdzi, że o zmianie ich sytuacji na rynku pracy zdecydować może podniesienie kwalifikacji zawodowych, jedna trzecia, że nabycie doświadczenia i podniesienie poziomu wykształcenia. Pomimo ogólnej, wysokiej samooceny odnośnie umiejętności poszukiwania pracy, 16% respondentów oczekiwałoby większej ilości informacji o ofertach pracy, a 13% środków finansowych na jej poszukiwanie. Dla 6% ankietowanych istotne byłyby dotacje na otwarcie własnej działalności gospodarczej.

3. Osoby długotrwale bezrobotne

a. Profil demograficzny badanej grupy

Respondentami w prezentowanej grupie były osoby długotrwale bezrobotne. Badanie przeprowadzono na reprezentatywnej próbie 100 osób w oparciu o rzeczywisty rozkład względem zmiennych wiek (18-24 l., 25-34 l., 35-44 l., 45-54 l., 55-59 l., 60-64 l. (tylko mężczyźni)) oraz obszar miejsca zamieszkania (obszar miejski i wiejski). W badaniu udział wzięło 53% kobiet i 47% mężczyzn, 55% respondentów zamieszkujących obszary miejskie i 45% zamieszkujących obszary wiejskie powiatu nyskiego. Najlicniejszą grupę wiekową stanowiły osoby w przedziale wieku 25-34 lata – 29%, następnie 45-54 lata – 23%. Najmniej liczna grupa wiekowa to grupa 60-64 lata (4% - tylko mężczyźni)

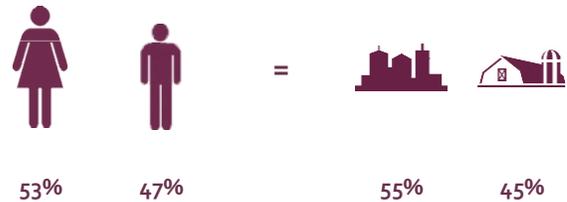

Tabela 18. Respondenci w poszczególnych grupach wiekowych

Wiek	%
18 – 24	11
25 – 34	29
35 – 44	21
45 – 54	23
55 – 59	12
60 – 64	4
Ogółem	100

Wśród badanych niemal połowa osób posiadała wykształcenie zasadnicze zawodowe (48%). Kolejna grupa reprezentowała osoby z wykształceniem podstawowym (14%) i średnim technicznym (13%). Najmniej liczna grupa badanych posiadała wykształcenie gimnazjalne (1%).

Tabela 19. Wykształcenie respondentów

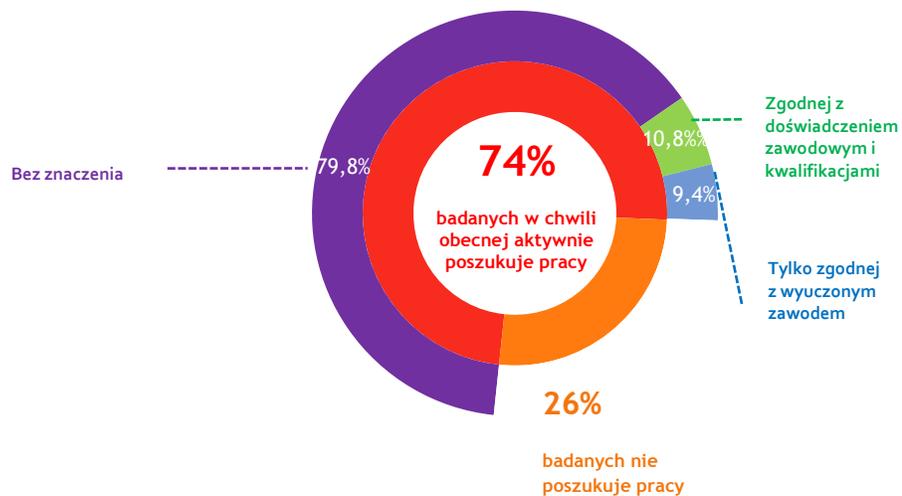
Wykształcenie	%
Podstawowe	14
Gimnazjalne	1
Zasadnicze zawodowe	48
Średnie ogólnokształcące	7
Średnie techniczne	13
Policealne	4
Wyższe zawodowe	8
Wyższe	5
Ogółem	100

88% respondentów zamieszkuje w gospodarstwach domowych do 5 osób, 12% natomiast w gospodarstwach od 6 do 10 osób. W 35% gospodarstw domowych badanych zamieszkuje – poza ankietowanymi – inne osoby bezrobotne.

b. Aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia

74% ankietowanych deklaruje, że obecnie aktywnie poszukuje zatrudnienia. Dla 79,8% badanych w tej grupie nie ma znaczenia, czy podejmą pracę zgodną z zawodem lub doświadczeniem i kwalifikacjami. Z kolei 10,8% poszukuje pracy zgodnej z owym doświadczeniem zawodowym i kwalifikacjami, 9,4% zgodnej z wyuczonym zawodem.

Wykres 18. Aktywne poszukiwanie zatrudnienia i rodzaj poszukiwanej pracy

Najliczniejsza grupa badanych skupia się na poszukiwaniu pracy czterema metodami: śledzi ogłoszenia w prasie (85,1%), korzysta z pomocy rodziny (81,1%), śledzi ogłoszenia w Internecie (63,5%) oraz odwiedza zakłady pracy w celu uzyskania informacji o wolnych miejscach pracy (59,5%). Co trzeci badany z kolei zamieszcza ogłoszenia w Internecie, 23% w prasie. Nieliczni respondenci korzystają z biur pośrednictwa pracy innych niż PUP oraz starają się założyć własną działalność gospodarczą.

Wykres 19. Metody poszukiwania pracy

Z analizy wynika, że osoby zamieszkujące obszary miejskie częściej niż osoby z obszarów wiejskich poszukują pracy poprzez śledzenie i umieszczanie ogłoszeń w Internecie. O ile w grupie zamieszkującej obszary miejskie jest to 71,4%, o tyle wśród osób z obszarów wiejskich nieco ponad połowa (53,1%). Warto też wspomnieć, że poszukiwanie pracy za pośrednictwem Internetu deklaruje większy odsetek kobiet (72,7%) niż mężczyzn (56,1%). Korzystanie z tej metody maleje też wraz z wiekiem; w grupie wiekowej 18-24 to 100% badanych, 35-44 – 62,5%, a w grupie powyżej 55 lat – 25%.

31,1% respondentów przyznaje, że istnieją w ich przypadku ograniczenia w aktywnym poszukiwaniu pracy. Należy nadmienić, że mimo deklaracji istnienia barier w poszukiwaniu zatrudnienia, 18,2% badanych w tej grupie nie potrafiło sprecyzować, jakie to bariery. Największy odsetek respondentów twierdził natomiast, że barierą jest stan zdrowia (40,9). 27,3% badanych przyznało, że posiada ograniczone możliwości poszukiwania pracy z uwagi na konieczność opieki nad członkami rodziny. Nieliczna grupa deklaruje natomiast niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie pracy – 4,5%.

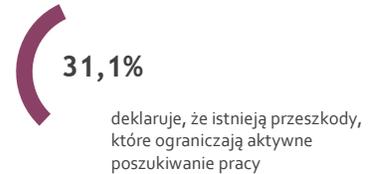

Tabela 20. Czynniki utrudniające poszukiwanie pracy

Czynniki utrudniające poszukiwanie pracy	%
Stan zdrowia	40,9%
Niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie pracy	4,5%
Ograniczone możliwości transportu/przemieszczania się	17,4%
Ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny	27,3%

W grupie osób, które nie poszukują obecnie zatrudnienia pojawiły się tylko trzy czynniki warunkujące ten stan rzeczy. W pierwszej kolejności poszukiwanie pracy uniemożliwiają ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny (42,3%), następnie stan zdrowia (26,9%). 11,5% respondentów nie poszukuje zatrudnienia z uwagi na chęć otwarcia własnej działalności gospodarczej. Warto też wspomnieć, iż również w grupie osób, które twierdziły, że nie poszukują obecnie zatrudnienia, niemal 30% z nich nie potrafiło wskazać czynników, które warunkują tę sytuację.

Tabela 21. Czynniki warunkujące brak aktywności w poszukiwaniu pracy

Czynniki warunkujące brak aktywności w poszukiwaniu pracy	%
Stan zdrowia	26,9%
Ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny	42,3%
Chęć otwarcia własnej działalności gospodarczej	11,5%

Na pytanie o cel wizyty w Urzędzie Pracy, największy odsetek ankietowanych wskazuje trzy najistotniejsze cele: uzyskanie informacji o wolnych miejscach pracy (84%), uzyskanie bezpłatnego ubezpieczenia zdrowotnego (53%) oraz otrzymanie informacji o możliwościach zmiany lub podwyższenia kwalifikacji zawodowych (50%). Najmniej liczna grupa badanych odwiedza Urząd w celu uzyskania informacji o pracach interwencyjnych czy robotach publicznych (6%).

Tabela 22. Cele wizyty w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nysie

Cele wizyt	%
Rejestracja	39,0%
Uzyskanie informacji o wolnych miejscach pracy	84,0%
Uzyskanie bezpłatnego ubezpieczenia zdrowotnego	53,0%
Uzyskanie informacji o pracach interwencyjnych, robót publicznych, aktywizacji zawodowej	6,0%
Uzyskanie informacji o możliwościach uzyskania dotacji z Funduszu Pracy	9,0%
Wymagania opieki społecznej	12,0%
Uzyskanie informacji o możliwościach zmiany lub podwyższenia kwalifikacji zawodowych	50,0%

Z analizy mobilności zawodowej wynika, że 60% badanych zdecydowałoby się na podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania, na terenie powiatu nyskiego, natomiast 12% poza województwem opolskim.

63% osób bezrobotnych w tej grupie przebywało wcześniej poza granicami kraju w celach zarobkowych. 73,4% jedno bądź dwukrotnie. 41% badanych powróciło do kraju z uwagi na brak pracy za granicą, 33,3% z kolei ze względu na chęć powrotu do rodziny. Pozostała grupa badanych powróciła do kraju z uwagi na chęć otwarcia własnej działalności gospodarczej oraz z góry ustalony termin powrotu do kraju.

Z badanej grupy osób bezrobotnych, 42% zastanawiało się wyjazdem za granicę w celach zarobkowych, jednak tylko 24,4% z nich planuje taki wyjazd w okresie najbliższych 12 miesięcy (10% całkowitej próby). Połowa zamierza wyjechać do Niemiec, pozostali badani do Holandii, Czech oraz Francji.

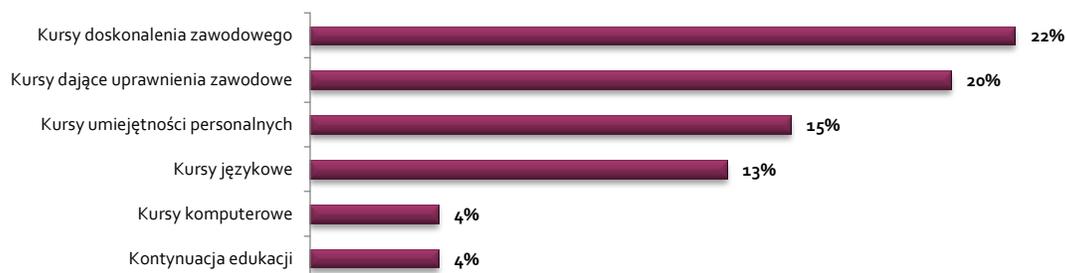
40% badanych zamierza opuścić kraj na kilka miesięcy, 20% na okres około 1 miesiąca. Kolejne 20% ankietowanych planuje wyjazd na stałe, a 10% na kilka lat. Grupa również 10% nie zdecydowała, na jak długo zamierza wyjechać.

c. Aktywność w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych

Z analizy aktywności osób bezrobotnych w kierunku podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych wynika, że grupa aż 46% osób długotrwale bezrobotnych nie podjęła dotychczas żadnych działań w tej materii. 22% badanych brało

udział w kursach doskonalenia zawodowego, 20% w kursach dających uprawnienia zawodowe. Najmniejszy odsetek uczestniczył w kursach komputerowych – 4%. Tak sam procent ankietowanych kontynuował edukację.

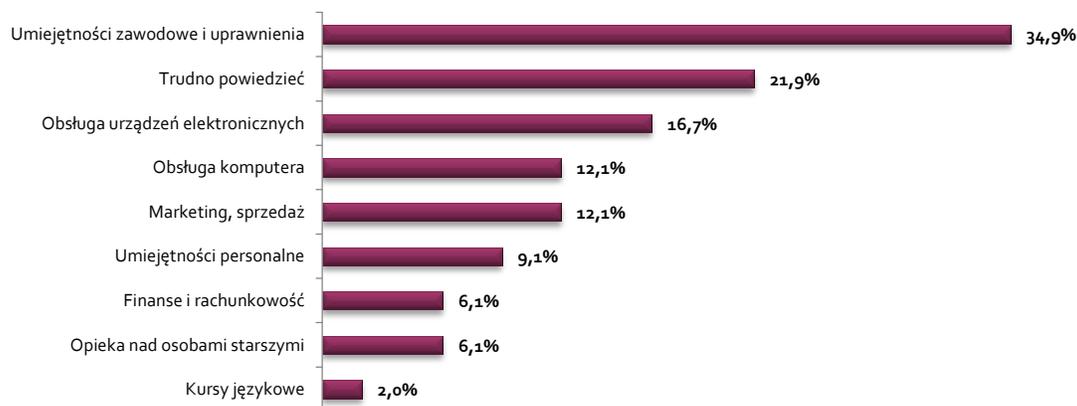
Wykres 20. Działania podjęte dotychczas w celu podniesienia kwalifikacji i kompetencji zawodowych

Spśród badanej grupy osób długotrwale bezrobotnych 56% deklaruje chęć uczestnictwa w kursach i szkoleniach, choć aż 21,9% z nich nie potrafi określić, w jakiego rodzaju kursach lub szkoleniach zamierzają wziąć udział.

34,9% ankietowanych zainteresowanych jest kursami umiejętności zawodowych i nabywania uprawnień. Co szósty badany podjąłby kurs w zakresie obsługi urządzeń elektronicznych (np. kasy fiskalnej). Najmniej liczna grupa zdecydowałaby się na szkolenie z finansów i rachunkowości oraz kurs opieki nad osobami starszymi – po 6,1%.

Wykres 21. Zainteresowanie uczestnictwem w kursach i szkoleniach

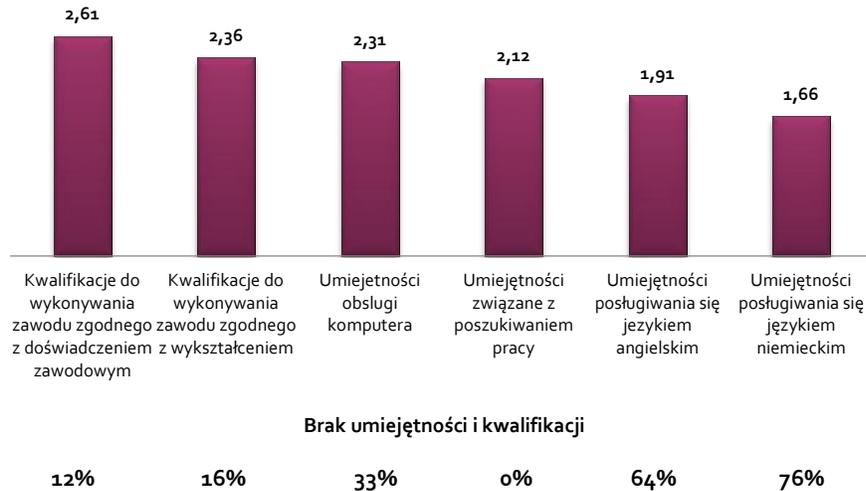
Następnie poproszono ankietowanych o ocenę własnych kwalifikacji i umiejętności³.

Badani najwyżej ocenili własne kwalifikacje do wykonywania zawodu zgodnego z doświadczeniem (2,61), wykształceniem (2,36) oraz umiejętności obsługi komputera (2,31). Najniżej oceniono natomiast umiejętności posługiwania

³ Opracowanie danych według wzoru – s. 17.

się językami obcymi: angielskim (1,91) i niemieckim (1,66). Pomimo niskich ocen umiejętności językowych, zaledwie 2% badanych zainteresowanych byłoby takimi kursami.

Wykres 22. Ocena posiadanych umiejętności i kwalifikacji zawodowych

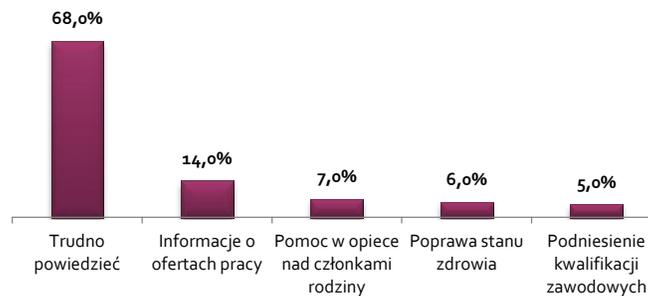
d. Opinie respondentów odnośnie czynników warunkujących ich obecną sytuację na rynku pracy

Analiza opinii respondentów na temat czynników warunkujących ich obecną sytuację na rynku pracy prowadzi do wniosku, że przeważająca większość badanych zwraca uwagę na brak ofert pracy. Co czwarta osoba twierdzi, że jest osobą bezrobotną z uwagi na wiek (deklaracja osób tylko w grupach wiekowych powyżej 45 roku życia). 21% podkreśla natomiast, że są osobami bezrobotnymi z uwagi na konieczność opieki nad członkami rodziny, 19% z kolei z uwagi na miejsce zamieszkania. Najmniejszy odsetek zaznacza, że płeć ma wpływ na pozostawanie osobą bezrobotną (1%).

Wykres 23. Czynniki warunkujące status osoby bezrobotnej w opiniach respondentów

Na pytanie o czynniki, które ułatwiłyby znalezienie pracy, aż 68% badanych nie potrafiło wskazać żadnych z nich. Pozostała grupa zwróciła uwagę na pomoc w dotarciu do informacji o ofertach pracy (14%), pomoc w opiece nad członkami rodziny (7%), poprawa stanu zdrowia (6%) oraz podniesienie kwalifikacji zawodowych (5%).

Wykres 24. Co ułatwiłoby podjęcie zatrudnienia?
zestawienie $\geq 5\%$

4. Osoby bezrobotne bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych

a. Profil demograficzny badanej grupy

Respondentami w prezentowanej grupie były osoby bezrobotne bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych. Badanie przeprowadzono na reprezentatywnej próbie 100 osób w oparciu o rzeczywisty rozkład względem zmiennych wiek (18-24 l., 25-34 l., 35-44 l., 45-54 l., 55-59 l., 60-64 l. (tylko mężczyźni)) oraz obszar miejsca zamieszkania (obszar miejski i wiejski).

W badaniu udział wzięło 53% kobiet i 47% mężczyzn, 52% respondentów zamieszkujących obszary miejskie i 48% zamieszkujących obszary wiejskie powiatu nyskiego. Najlicniejszą grupę wiekową stanowiły osoby w przedziale wieku 18-24 lata – 36%, następnie 25-34 lata – 27%. Najmniej liczna grupa wiekowa to 60-64 lata (7% - tylko mężczyźni)

Tabela 23. Respondenci w poszczególnych grupach wiekowych

Wiek	%
18 – 24	36
25 – 34	27
35 – 44	12
45 – 54	12
55 – 59	10
60 – 64	7
Ogółem	100

Spośród badanych największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym (44%) i średnim ogólnokształcącym (27%). 11% posiadało wykształcenie średnie techniczne bez zawodu, 10% zasadnicze zawodowe bez zawodu.

Tabela 24. Wykształcenie respondentów

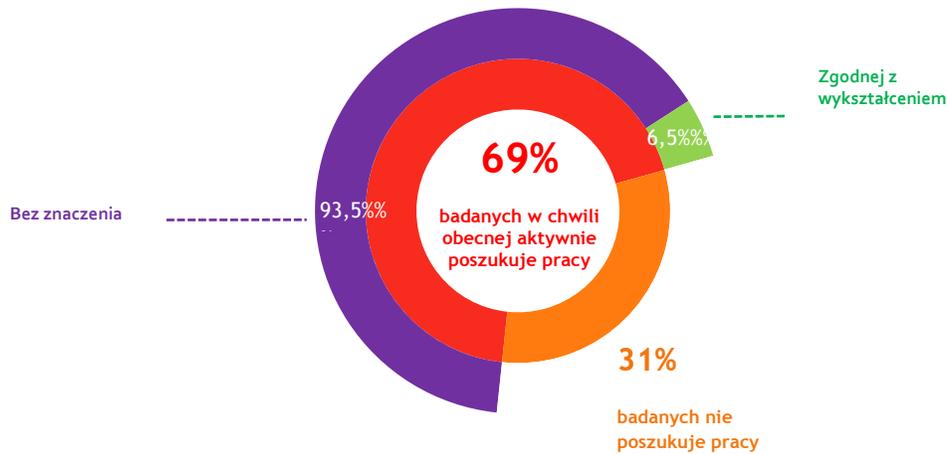
Wykształcenie	%
Podstawowe	44
Gimnazjalne	8
Zasadnicze zawodowe bez zawodu	10
Średnie ogólnokształcące	27
Średnie techniczne bez zawodu	11
Ogółem	100

84% respondentów zamieszkuje w gospodarstwach domowych do 5 osób, 16% natomiast w gospodarstwach od 6 do 9 osób. W 40% gospodarstw domowych badanych zamieszkują – poza ankietowanymi – inne osoby bezrobotne.

b. Aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia

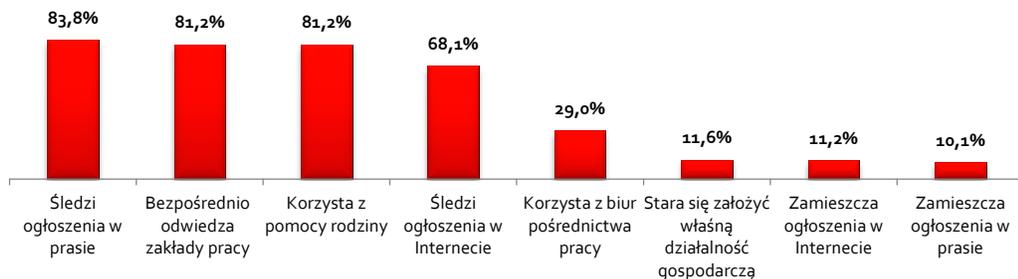
69% respondentów aktywnie poszukuje zatrudnienia w chwili obecnej. Z uwagi na specyfikę tej grupy badanych, aż 93,5% podjęłoby pracę, bez znaczenia, czy będzie ona zgodna z doświadczeniem lub kwalifikacjami. 6,5% poszukuje pracy zgodnej z wykształceniem.

Wykres 25. Aktywne poszukiwanie zatrudnienia i rodzaj poszukiwanej pracy

Z analizy danych pozyskanych od osób bezrobotnych bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych wynika, że wybierają oni najczęściej cztery metody poszukiwania pracy: śledzenie ogłoszeń w prasie (83,8%), bezpośrednie wizyty w zakładzie pracy (81,2%), korzystanie z pomocy rodziny (81,2%) oraz śledzenie ogłoszeń w Internecie (68,1%). 29% ankietowanych korzysta z biur pośrednictwa pracy. Najmniejszy odsetek z kolei zamieszcza ogłoszenia w Internecie (11,2%) oraz prasie (10,1%).

Wykres 26. Metody poszukiwania pracy

Z analizy wynika, że istnieją istotne zależności w poszukiwaniu ogłoszeń i ich umieszczeniu w Internecie a miejscem zamieszkania, płcią i wiekiem respondentów. Zależności te są analogiczne do tych, przedstawionych w grupie osób długotrwale bezrobotnych.

Warto również podkreślić, że na obszarach miejskich niższy odsetek badanych korzysta z pomocy rodziny w celu znalezienia pracy. Tę metodę zadeklarowało 73,7% ankietowanych zamieszkujących obszary miejskie i 90,3% badanych z obszarów wiejskich.

Ograniczenia w aktywnym poszukiwaniu pracy deklaruje 25% badanych, którzy w chwili obecnej poszukują zatrudnienia.

Spośród czynników utrudniających poszukiwanie zatrudnienia przeważająca większość respondentów zwróciła uwagę na ograniczone możliwości transportu (70,6%) oraz niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie pracy (52,9%). Najmniejszy odsetek zaznaczył natomiast ograniczony dostępem do ofert pracy (23,5%).

25%

deklaruje, że istnieją przeszkody, które ograniczają aktywne poszukiwanie pracy

Po raz kolejny, jak w przypadku pozostałych grup objętych badaniem, o odsetku osób, które deklarowały ograniczone możliwości transportu nie zdecydowały tylko i wyłącznie respondenci zamieszkujący obszary wiejskie. W równym stopniu na czynnik ten zwracały uwagę osoby zamieszkujące miasta.

Tabela 25. Czynniki utrudniające poszukiwanie pracy

Czynniki utrudniające poszukiwanie pracy	%
Stan zdrowia	41,2%
Niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie pracy	52,9%
Ograniczone możliwości transportu/przemieszczania się	70,6%
Ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny	35,3%
Niewystarczające umiejętności poszukiwania pracy	35,3%
Ograniczony dostęp do ofert pracy	23,5%

W grupie osób bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych najczęściej podkreślaną barierą uniemożliwiającą poszukiwanie pracy są ograniczone możliwości transportu (45,2%). W dalszej kolejności zwracano uwagę na ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny (35,5%), ograniczony dostęp do ofert pracy oraz niewystarczające środki na jej poszukiwanie, po 25,8%.

Tabela 26. Czynniki warunkujące brak aktywności w poszukiwaniu pracy

Czynniki warunkujące brak aktywności w poszukiwaniu pracy	%
Stan zdrowia	22,6%
Niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie pracy	25,8%
Ograniczone możliwości transportu/przemieszczania się	45,2%
Ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny	35,5%
Niewystarczające umiejętności poszukiwania pracy	19,4%
Ograniczony dostęp do ofert pracy	25,8%

Na pytanie o cel wizyty w Urzędzie Pracy, ankietowani wskazują w pierwszej kolejności cztery najistotniejsze cele: rejestracja w Urzędzie (99%), uzyskanie bezpłatnego ubezpieczenia zdrowotnego (85%), uzyskanie informacji o wolnych miejscach pracy (79%) oraz uzyskanie informacji o możliwościach zmiany lub podniesienia kwalifikacji zawodowych (71%).

Tabela 27. Cele wizyty w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nysie

Cele wizyt	%
Rejestracja	99,0%
Uzyskanie informacji o wolnych miejscach pracy	79,0%
Uzyskanie bezpłatnego ubezpieczenia zdrowotnego	85,0%
Uzyskanie informacji o pracach interwencyjnych, robót publicznych, aktywizacji zawodowej	48,0%
Uzyskanie informacji o możliwościach uzyskania dotacji z Funduszu Pracy	25,0%
Wymagania opieki społecznej	22,0%
Uzyskanie informacji o możliwościach zmiany lub podwyższenia kwalifikacji zawodowych	71,0%

Analiza mobilność zawodowej badanych w tej grupie wykazuje, że 73% ankietowanych zdecydowałoby się na podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania, na terenie powiatu nyskiego. Na pracę poza województwem opolskim zdecydowałoby się 21%.

41% osób bezrobotnych bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych wyjeżdżało wcześniej za granicę w celach zarobkowych, tylko 32% z tej grupy jedno bądź dwukrotnie. Pozostali badani (68%) podejmowali pracę za granicą od 3 do 10 razy. 65,5% powróciło do kraju z uwagi na brak pracy za granicą, pozostała grupa badanych powróciła ze względu na z góry ustalony termin powrotu do kraju.

W chwili obecnej 37% badanych zastanawia się nad wyjazdem za granicę w celach zarobkowych. W tej grupie wyjazd w ciągu 12 najbliższych miesięcy planuje 64,9% (24% całkowitej próby) - 42,9% do Holandii, 33,3% do Niemiec, pozostałe osoby do Wielkiej Brytanii.

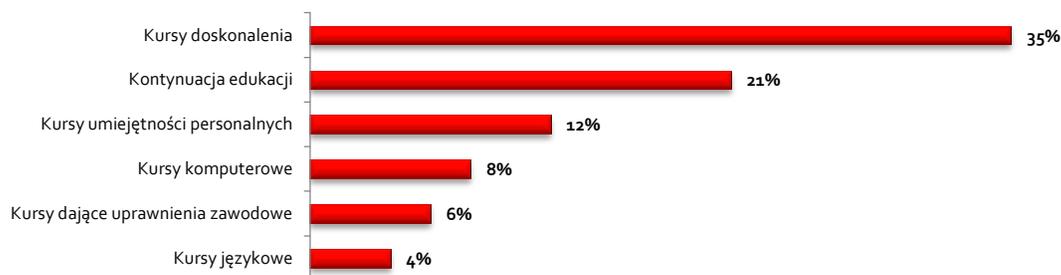
41,7% nie zdecydowało jeszcze, na jak długo zamierzają opuścić kraj, 20,8% planuje wyjazd na kilka miesięcy, 16,7% zamierza wyjechać na stałe.

c. Aktywność w uzyskaniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych

Diagnostując działania podejmowane przez osoby bezrobotne nieposiadające kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, należy w pierwszej kolejności zaakcentować, że aż 45% respondentów nie podjęło na chwilę obecną żadnych działań w tym zakresie.

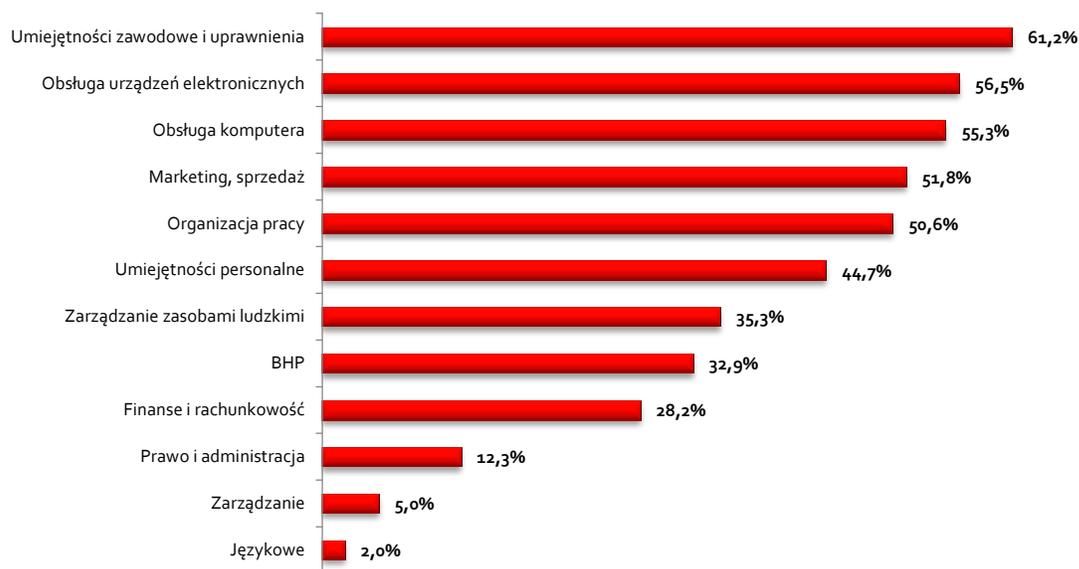
35% badanych deklaruje, że brało udział w kursach doskonalenia, 21% kontynuuje edukację, 12% natomiast uczestniczyło w kursach umiejętności interpersonalnych. Warto nadmienić także, że 6% badanych rozpoczęło kursy dające uprawnienia zawodowe, jednak nie przystąpili oni do egzaminu. Najmniejszy odsetek deklaruje udział w kursach językowych (4%).

Wykres 27. Działania podjęte dotychczas w celu podniesienia kwalifikacji i kompetencji zawodowych

Pomimo niskiej aktywności bądź jej braku w zakresie nabywania kwalifikacji i kompetencji zawodowych, aż 88% badanych deklaruje chęć uczestnictwa w szkoleniach i kursach. Największy odsetek respondentów zainteresowanych jest kursami, w trakcie których nabyć można umiejętności zawodowe i uprawnienia (61,2%), kursami obsługi urządzeń elektronicznych (56,5%), komputerowymi (55,3%), szkoleniami z zakresu marketingu i sprzedaży (51,8%) oraz organizacji pracy (50,6%). Najmniej liczna grupa wskazała natomiast na kursy językowe (2%) oraz w zakresie zarządzania (5%).

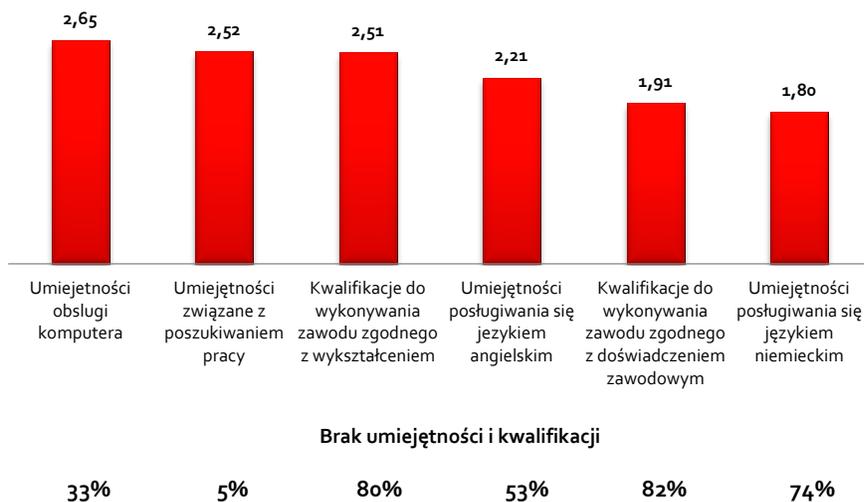
Wykres 28. Zainteresowanie uczestnictwem w kursach szkoleniach

W dalszej kolejności poproszono ankietowanych o ocenę własnych kwalifikacji i umiejętności⁴.

Najwyżej oceniona została umiejętność obsługi komputera (2,65) oraz umiejętności poszukiwania pracy (2,52). Pomimo braku wyuczonego zawodu, 20% respondentów dokonało oceny własnych kwalifikacji do wykonywania zawodu zgodnego z wykształceniem (2,51) – były to osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe i średnie techniczne bez zawodu. Podobnie sytuacja przedstawia się w przypadku kwalifikacji do wykonywania zawodu zgodnego z doświadczeniem – pomimo braku udokumentowanego doświadczenia przez respondentów w tej grupie, 18% z nich podało ocenie własne doświadczenie zawodowe (1,91).

Wykres 29. Ocena posiadanych umiejętności i kwalifikacji zawodowych

⁴ Opracowanie danych według wzoru – s. 17.

d. Opinie respondentów odnośnie czynników warunkujących ich obecną sytuację na rynku pracy

W grupie osób bezrobotnych bez doświadczenia i kwalifikacji większość respondentów skupiło się na sześciu czynnikach determinujących ich obecną sytuację: brak ofert pracy (79%), zbyt wysokie oczekiwania pracodawców (76%), niewystarczające: kwalifikacje zawodowe (67%), doświadczenie zawodowe (65%) i wykształcenie (64%). Ponad połowa badanych zwróciła także uwagę na brak znajomości (55%).

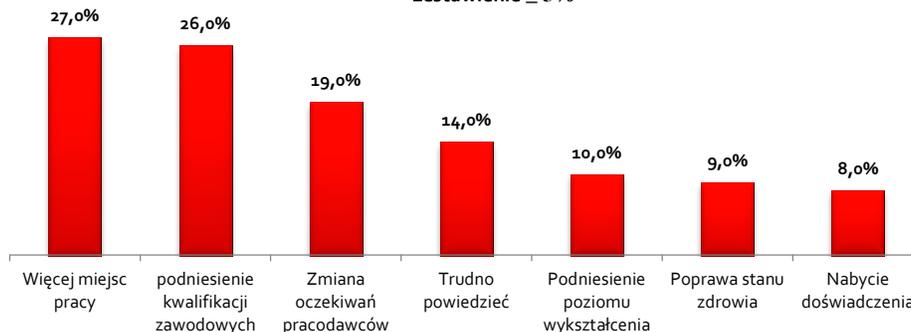
Najmniejsza grupa respondentów twierdzi z kolei, że o ich obecnej sytuacji na rynku pracy decyduje sytuacja rodzinna (18%), płeć (23%), oraz stan zdrowia (28%).

Wykres 30. Czynniki warunkujące status osoby bezrobotnej w opiniach respondentów

14% osób nie potrafiło wskazać działań, które ułatwiłyby podjęcie zatrudnienia. 27% badanych podkreśliło więcej miejsc prac, 26% zwróciło uwagę na podniesienie kwalifikacji zawodowych, 19% na zmianę oczekiwań pracodawców. Dla zaledwie 10% ankietowanych o zmianie ich sytuacji na rynku pracy zdecydować może podniesienie poziomu wykształcenia, dla najmniejszego odsetka (8%) nabycie doświadczenia.

Wykres 31. Co ułatwiłoby podjęcie zatrudnienia?
zestawienie $\geq 5\%$

5. Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia

a. Profil demograficzny badanej grupy

Respondentami w prezentowanej grupie były osoby powyżej 50 roku życia. Badanie przeprowadzono na reprezentatywnej próbie 100 osób w oparciu o rzeczywisty rozkład względem zmiennych wiek (50-54 l., 55-59 l., 60-64 l. (tylko mężczyźni)) oraz obszar miejsca zamieszkania (obszar miejski i wiejski).

W badaniu udział wzięło 32% kobiet i 68% mężczyzn, 53% respondentów zamieszkujących obszary miejskie i 47% zamieszkujących obszary wiejskie powiatu nyskiego. Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby w przedziale wieku 55-59 lat – 43%, następnie 50-54 lata – 42%. Ostatnią grupą wiekową byli mężczyźni w wieku 60-64 lata (15%).

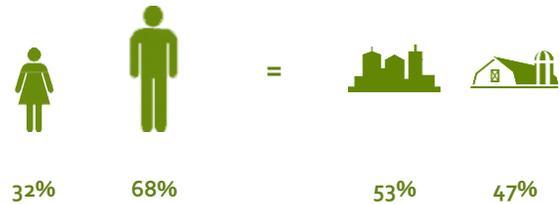

Tabela 28. Respondenci w poszczególnych grupach wiekowych

Wiek	%
50 – 54	42
55 – 59	43
60 – 64	15
Ogółem	100

44% badanych posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe, 28% podstawowe. Najmniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i wyższym zawodowym, po 1%.

Tabela 29. Wykształcenie respondentów

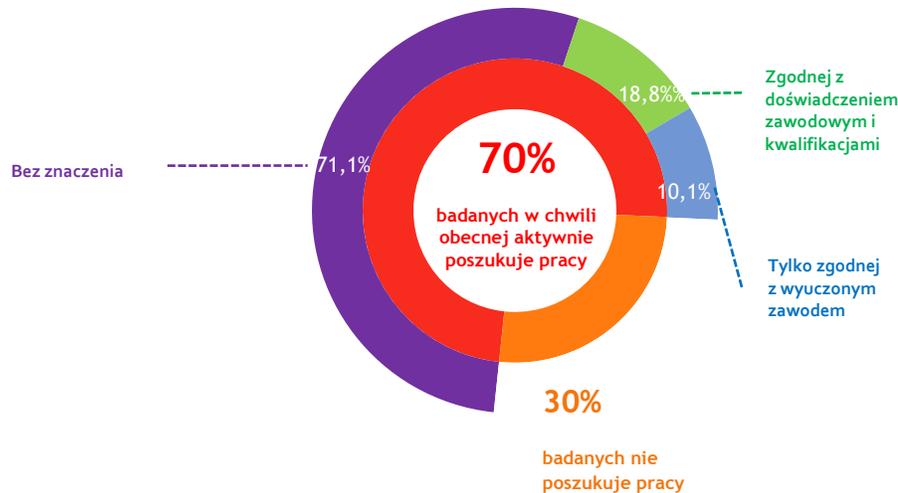
Wykształcenie	%
Podstawowe	28
Gimnazjalne	1
Zasadnicze zawodowe	44
Średnie ogólnokształcące	2
Średnie techniczne	22
Policealne	2
Wyższe zawodowe	1
Ogółem	100

94% respondentów zamieszkuje w gospodarstwach domowych do 5 osób, 6% natomiast w gospodarstwach od 6 do 10 osób. W 33% gospodarstw domowych badanych zamieszkują – poza ankietowanymi – inne osoby bezrobotne.

b. Aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia

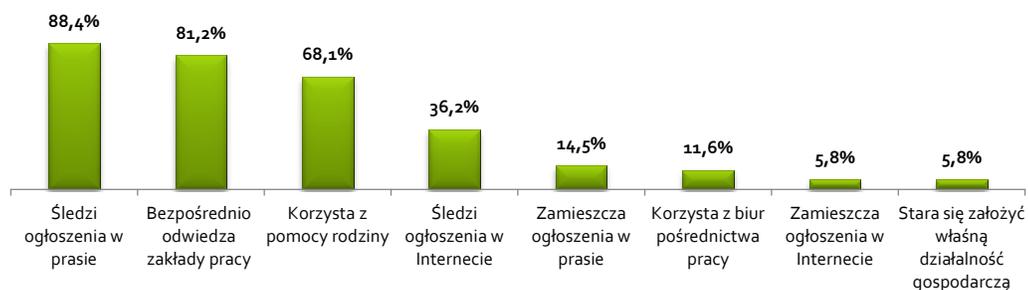
70% badanych przyznaje, że obecnie aktywnie poszukuje zatrudnienia. Dla 71,1% badanych w tej grupie, nie ma znaczenia, czy podejmą pracę zgodną z zawodem lub doświadczeniem i kwalifikacjami, natomiast 18,8% poszukuje pracy zgodnej z doświadczeniem zawodowym i kwalifikacjami, 10,1% zgodnej z wyuczonym zawodem.

Wykres 32. Aktywne poszukiwanie zatrudnienia i rodzaj poszukiwanej pracy

Najliczniejsza grupa badanych skupia się na poszukiwaniu pracy trzema metodami: śledzi ogłoszenia w prasie (88,4%), bezpośrednio odwiedza zakłady pracy w celu uzyskania informacji o wolnych miejscach pracy (81,2%) oraz korzysta z pomocy rodziny (68,1%). Wyraźnie niższy odsetek badanych – w porównaniu z pozostałymi grupami – wykorzystuje Internet jako metodę poszukiwania pracy (36,2% śledzi ogłoszenia w Internecie, 5,8% zamieszcza tam własne ogłoszenia).

Wykres 33. Metody poszukiwania pracy

Z analizy poszczególnych zmiennych wynika, że w grupie osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, z metod poszukiwania pracy za pomocą Internetu korzysta wyraźnie wyższy odsetek mężczyzn (44,7% z grupy mężczyzn) niż kobiet (18,2% z grupy kobiet). Odwrotnie natomiast przedstawia się poszukiwanie zatrudnienia poprzez korzystanie z pomocy rodziny – tutaj przeważający odsetek stanowią kobiety (95,5% z grupy kobiet). Z pomocy rodziny korzysta natomiast 55,3% mężczyzn.

25% respondentów w grupie osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia przyznaje, że istnieją w ich przypadku ograniczenia w aktywnym poszukiwaniu pracy. Największy odsetek respondentów twierdził, że barierą jest stan zdrowia (93,8%) i ten czynnik wyraźnie dominuje w odpowiedziach. Ograniczone możliwości transportu oraz ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny deklaruje po 13,3% badanych. Najmniej liczna grupa natomiast zwróciła uwagę na barierę jaką są niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie pracy (6,7).

25%
deklaruje, że istnieją przeszkody,
które ograniczają aktywne
poszukiwanie pracy

Tabela 30. Czynniki utrudniające poszukiwanie pracy

Czynniki utrudniające poszukiwanie pracy	%
Stan zdrowia	93,8%
Niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie pracy	6,7%
Ograniczone możliwości transportu/przemieszczania się	13,3%
Ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny	13,3%

W grupie osób, które nie poszukują obecnie zatrudnienia pojawiło się pięć czynników warunkujących tę deklarację. Podobnie, jak w przypadku grupy, która poszukuje obecnie pracy, lecz przyznaje, że istnieją bariery ograniczające to działanie, taki i w tej grupie stan zdrowia jest kluczowym – w opiniach badanych – determinantem braku aktywności w poszukiwaniu zatrudnienia. W dalszej kolejności zwrócono uwagę na podejmowane starania o zasiłek przedemerytalny (23,3%), niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie pracy (20,6%) oraz ograniczone możliwości transportu (17,7%). Najmniejszy odsetek odpowiedzi dotyczył ograniczeń czasowych związanych z koniecznością opieki nad członkami rodziny (5,9%).

Tabela 31. Czynniki warunkujące brak aktywności w poszukiwaniu pracy

Czynniki warunkujące brak aktywności w poszukiwaniu pracy	%
Stan zdrowia	67,7%
Ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny	5,9%
Niewystarczające środki finansowe na poszukiwanie pracy	20,6%
Ograniczone możliwości transportu/przemieszczania się	17,7%
Ograniczony dostęp do ofert pracy	11,8%
Starania o zasiłek przedemerytalny	23,3%

Na pytanie o cel wizyty w Urzędzie Pracy, największy odsetek ankietowanych wskazuje trzy najistotniejsze cele: uzyskanie informacji o wolnych miejscach pracy (86%), dokonanie rejestracji (76%) oraz uzyskanie bezpłatnego ubezpieczenia społecznego – 73%. Najmniej liczna grupa ankietowanych odwiedza Urząd w celu otrzymania informacji o możliwościach uzyskania dotacji z Funduszu Pracy (10%).

Tabela 32. Cele wizyty w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nysie

Cele wizyt	%
Rejestracja	76,0%
Uzyskanie informacji o wolnych miejscach pracy	86,0%
Uzyskanie bezpłatnego ubezpieczenia społecznego	73,0%
Uzyskanie informacji o pracach interwencyjnych, robót publicznych, aktywizacji zawodowej	32,0%
Uzyskanie informacji o możliwościach uzyskania dotacji z Funduszu Pracy	10,0%
Wymagania opieki społecznej	14,0%
Uzyskanie informacji o możliwościach zmiany lub podwyższenia kwalifikacji zawodowych	38,0%

Z analizy mobilności zawodowej wynika, że 43% respondentów byłoby skłonnych podjąć zatrudnienie poza miejscem zamieszkania, na terenie powiatu nyskiego, natomiast 11% poza województwem opolskim.

36% osób bezrobotnych w tej grupie przebywało wcześniej poza granicami kraju w celach zarobkowych, z czego 52,9% jedno bądź dwukrotnie. 54,5% ankietowanych w tej grupie powróciło do kraju z uwagi na z góry ustalony termin powrotu, pozostałe osoby z uwagi na brak pracy za granicą i chęć podjęcia zatrudnienia w Polsce.

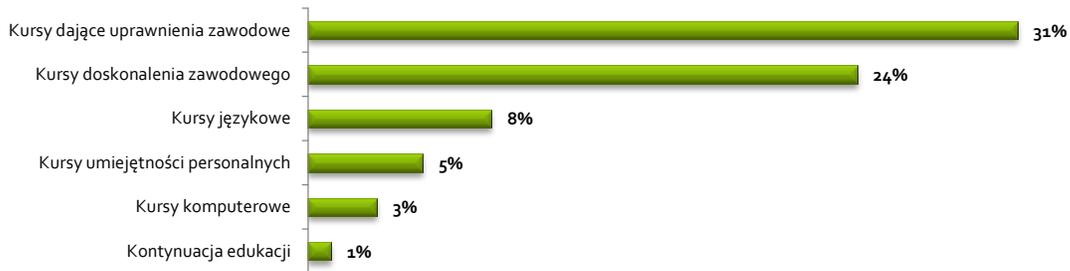
Z badanej grupy osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, 20% zastanawiało się wyjazdem za granicę w celach zarobkowych, a aż 71,4% w tej grupie planuje taki wyjazd w okresie najbliższych 12 miesięcy (15% całkowitej próby). Dokładnie połowa spośród tych osób zamierza wyjechać do Niemiec, pozostali badani do Czech, Holandii oraz Wielkiej Brytanii.

33,3% badanych zamierza opuścić kraj na kilka miesięcy, taki sam odsetek, jeszcze nie podjął decyzji o okresie czasu, na jaki zamierza wyjechać. 20% planuje wyjazd na okres kilku lat, 6,7% na stałe.

c. Aktywność w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych

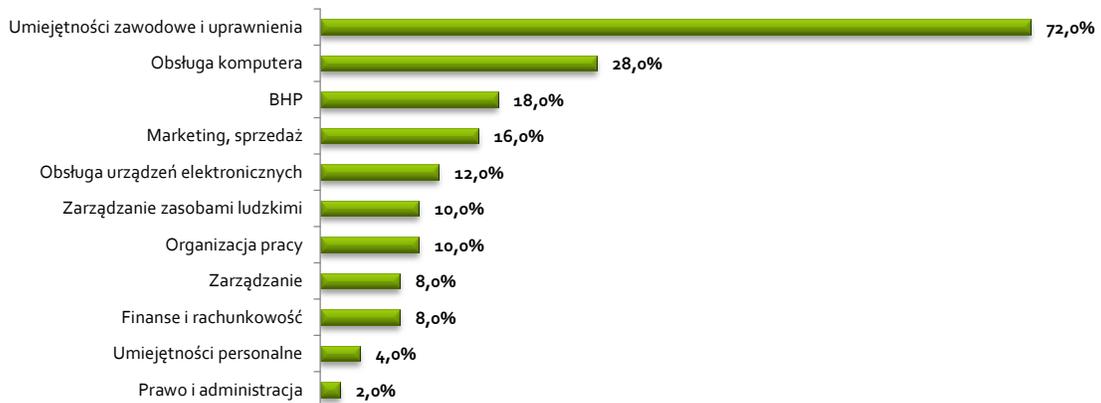
Z analizy aktywności osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w kierunku podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych wynika, że 31% osób nie podjęło dotychczas żadnych działań. 31% badanych brało udział w kursach dających uprawnienia zawodowe, 24% w kursach doskonalenia zawodowego. Najmniejszy odsetek ankietowanych kontynuował edukację (1%).

Wykres 34. Działania podjęte dotychczas w celu podniesienia kwalifikacji i kompetencji zawodowych

W tej grupie badanych, 50% deklaruje chęć uczestnictwa w kursach i szkoleniach. Wyraźna większość ankietowanych zainteresowana jest kursami, podczas których będą mogli oni nabyć umiejętności zawodowe i uprawnienia (72%). 28% podjęłoby kursy z obsługi komputera. Najmniej liczna grupa zdecydowałaby się na szkolenie prawa i administracji (2%) oraz umiejętności personalnych (4%).

Wykres 35. Zainteresowanie uczestnictwem w kursach i szkoleniach

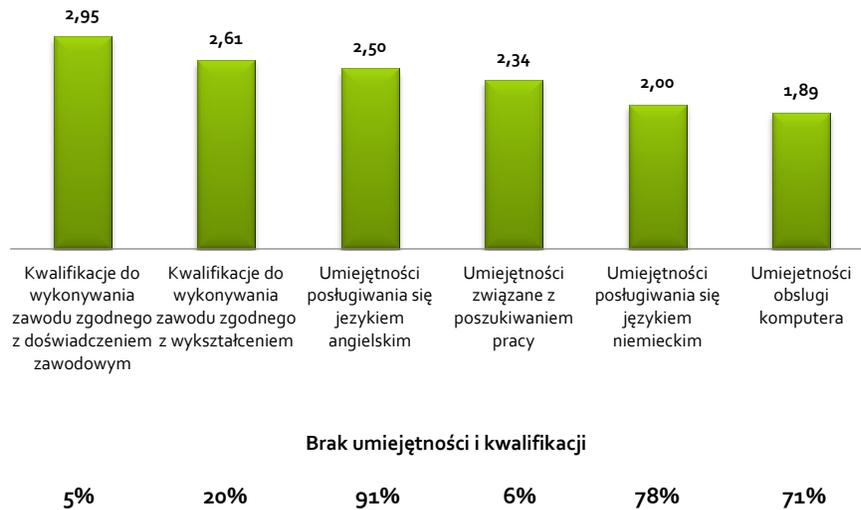
Następnie respondenci poproszeni zostali o ocenę własnych kwalifikacji i umiejętności⁵.

Badani najwyżej ocenili własne kwalifikacje do wykonywania zawodu zgodnego z doświadczeniem (2,95) oraz wykształceniem (2,61), a także umiejętności posługiwania się językiem angielskim. Należy jednak zaznaczyć, że w tym przypadku, ocenę wydało tylko 9% badanych. Pozostałe osoby zadeklarowały całkowity brak umiejętności w zakresie posługiwania się językiem angielskim.

Najniżej oceniono natomiast umiejętności obsługi komputera (1,89) oraz umiejętności posługiwania się językiem niemieckim (2,00).

⁵ Opracowanie danych według wzoru – s. 17.

Wykres 36. Ocena posiadanych umiejętności i kwalifikacji zawodowych

d. Opinie respondentów odnośnie czynników warunkujących ich obecną sytuację na rynku pracy

Z analizy opinii respondentów na temat czynników determinujących ich obecną sytuację na rynku pracy wynika, że przeważająca większość badanych zwraca uwagę na wiek (76%), brak ofert pracy (65%) oraz stan zdrowia (52%). Najmniejszy odsetek zaznaczył natomiast, że płeć ma wpływ na pozostawanie osobą bezrobotną (1%).

Wykres 37. Czynniki warunkujące status osoby bezrobotnej w opiniach respondentów

Na pytanie o czynniki, które ułatwiłyby znalezienie zatrudnienia, aż 79% badanych nie potrafiło wskazać żadnych z nich. Nieliczna grupa zwracała uwagę na poprawę stanu zdrowia (8%).

Wykres 38. Co ułatwiłoby podjęcie zatrudnienia?
zestawienie $\geq 5\%$

III

Pracodawcy z terenu powiatu nyskiego wobec aktualnej sytuacji na rynku pracy

1. Sytuacja zatrudnieniowa badanych podmiotów gospodarki

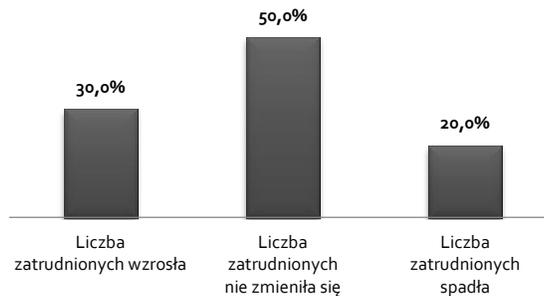
Badanie przeprowadzono zgodnie z rozkładem próby badawczej przyjętej na etapie opracowywania metodologii badania (tabela 6).

W podmiotach gospodarki objętych badaniem, w klasie wielkości 1-9 zatrudnionych jest średnio 5 pracowników, w klasie wielkości 10-49 średnio 20 pracowników. W klasie wielkości 50-249 przeprowadzono wywiad ankietowy z jedną firmą, która zatrudniała 106 pracowników.

W połowie badanych podmiotów gospodarki sytuacja zatrudnieniowa w okresie ostatnich 12 miesięcy nie uległa zmianie (50%). U 30% pracodawców wzrosło zatrudnienie o ogółem 55 pracowników. W przypadku 20% badanych podmiotów gospodarki zatrudnienie zmniejszyło się o ogółem 17 pracowników. To oznacza, że wśród badanych firm w okresie ostatnich 12 miesięcy przybyło 38 nowych miejsc pracy. Należy jednak zaznaczyć, że na liczbę powstałych miejsc pracy w znacznym stopniu wpływ miała firma w klasie wielkości 50-249, która w okresie ostatnich 12 miesięcy zwiększyła zatrudnienie o 25 pracowników.

Wykres 39 Sytuacja zatrudnieniowa w okresie ostatnich 12 miesięcy

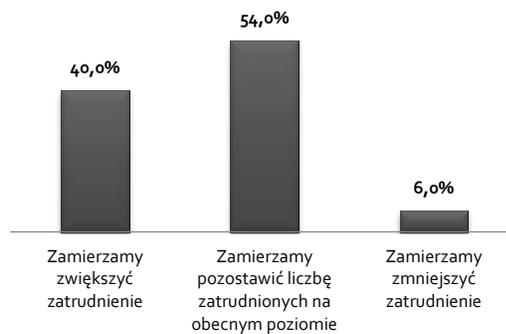
Biorąc pod uwagę klasę wielkości badanych podmiotów gospodarki, największy odsetek w firmach zatrudniających 10-49 pracowników deklaruje wzrost zatrudnienia (40%) przy jednoczesnym nienotowaniu spadku liczby pracowników. Równy odsetek podmiotów gospodarki w klasie wielkości 1-9 utworzył nowe miejsca pracy i zredukował zatrudnienie – po 25,6%. W 48,8% z tych firm, liczba zatrudnionych nie zmieniła się.

Tabela 33. Sytuacja zatrudnieniowa w okresie ostatnich 12 miesięcy względem klasy wielkości podmiotów gospodarczych

Klasa wielkości	Liczba zatrudnionych wzrosła	Liczba zatrudnionych nie zmieniła się	Liczba zatrudnionych spadła	Ogółem
1-9	25,6%	48,8%	25,6%	100%
10-49	40%	60%	0%	100%
50-249	100%	0%	0%	100%

Na pytanie o plany zatrudnieniowe na najbliższe 12 miesięcy, ponad połowa pracodawców deklaruje, że zamierza pozostawić liczbę zatrudnionych na obecnym poziomie (54%). 40% planuje zwiększyć zatrudnienie, natomiast 6% podmiotów gospodarki nosi się z zamiarem zredukowania liczby pracowników.

Wykres 40. Plany zatrudnieniowe pracodawców na najbliższe 12 miesięcy

Badani, którzy planują w ciągu najbliższych 12 miesięcy zwiększyć zatrudnienie, zamierzają zatrudnić ogółem 51 pracowników. Z kolei firmy, które deklarują redukcję etatów, planują zmniejszyć zatrudnienie o ogółem zaledwie 5 pracowników. Tym samym w badanych firmach przewiduje się zwiększenie zatrudnienia w najbliższym roku o 46 nowych miejsc pracy.

Tabela 34. Pracownicy, których zamierzają zatrudnić pracodawcy w ciągu najbliższych 12 miesięcy

Pracownicy, których zamierzają zatrudnić pracodawcy w ciągu najbliższych 12 miesięcy	Liczba pracowników	Pracownicy, których zamierzają zatrudnić pracodawcy w ciągu najbliższych 12 miesięcy	Liczba pracowników
Kucharz	7	Barman	1
Pielęgniarka	6	Pracownik biurowy	1
Pracownik ogólnobudowlany	5	Informatyk	1
Sprzątaczką	5	Dekarz	1
Sprzedawca	3	Tokarz	1
Pracownik gospodarczy	3	Spawacz	1
Opiekun osób starszych	3	Instalator wodno – kanalizacyjny	1
Murarz	2	Kosmetolog	1
Przedstawiciel handlowy	2	Masażysta	1
Monter stolarki okiennej	2	Ogrodnik	1
Rehabilitant	2	Kamieniarz	1

Tabela 35. Plany zatrudnieniowe na okres najbliższych 12 miesięcy względem klasy wielkości podmiotów gospodarczych.

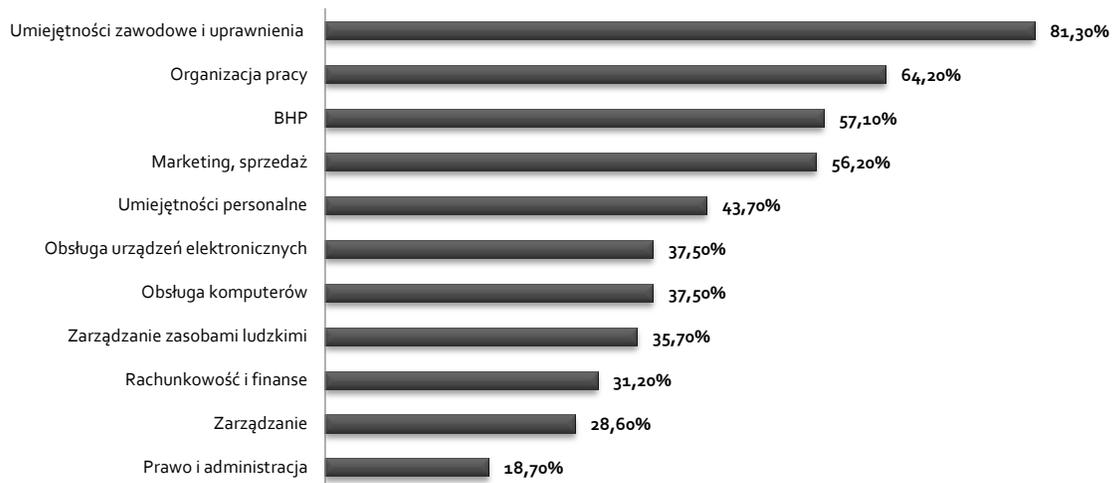
Klasa wielkości	Zamierzamy zwiększyć zatrudnienie	Zamierzamy pozostawić liczbę zatrudnionych na obecnym poziomie	Zamierzamy zmniejszyć zatrudnienie	Ogółem
1-9	38,5%	53,8%	7,7%	100%
10-49	50%	50%	0%	100%
50-249	0%	100%	0%	100%

Spośród pracodawców, którzy planują zatrudnienie pracowników w okresie najbliższych 12 miesięcy 85,7% przewiduje możliwość zatrudnienia osób do 30 roku życia, 40% - pracowników powyżej 50 roku życia. Najmniejszy odsetek firm zakłada możliwość zatrudnienia kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka oraz osób bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych – po 9,5%.

Wykres 41. Przewidujemy możliwość zatrudnienia osób z poszczególnych grup bezrobotnych

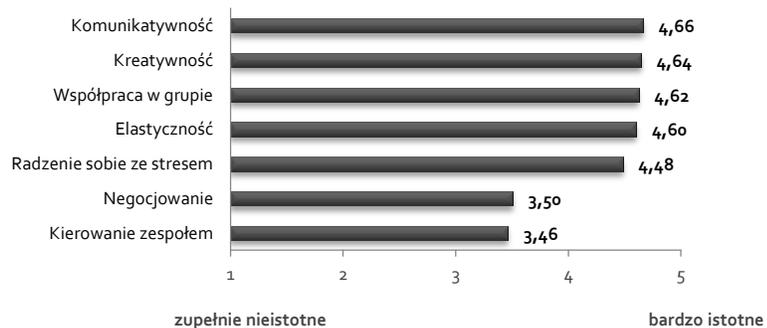

Na pytanie o potrzeby szkoleniowe, 70% pracodawców deklaruje, że w chwili obecnej nie istnieje potrzeba szkolenia pracowników. Natomiast spośród 30% podmiotów, w których taką potrzebę odnotowano, największy odsetek pracodawców twierdzi, iż w ich firmach istnieje potrzeba szkolenia pracowników pod kątem umiejętności zawodowych i zdobywania specjalistycznych uprawnień (81,3%). Liczna grupa respondentów widzi również konieczność szkolenia pracowników w kwestiach organizacji pracy (64,2%), BHP (57,1%) oraz marketingu i sprzedaży (56,2%). Najmniejszy odsetek pracodawców deklaruje potrzebę szkoleniowe w obszarze prawa i administracji (18,7%).

Wykres 42. Zainteresowanie pracodawców poszczególnymi szkoleniami dla pracowników

2. Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów na stanowiska pracy

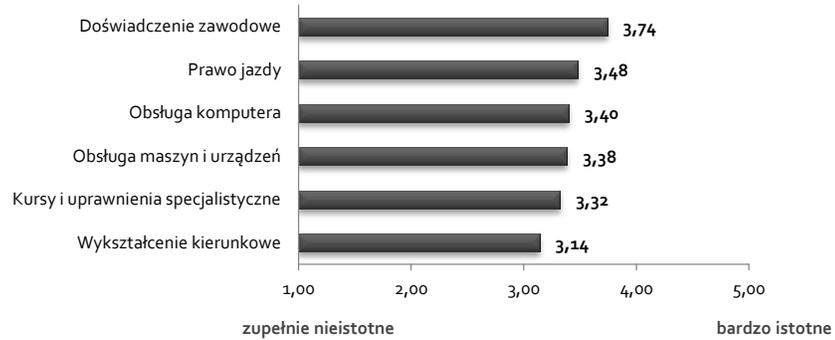
Z analizy materiału badawczego wynika, że spośród pożądanych przez pracodawców umiejętności, jakimi powinien wykazywać się kandydat najistotniejsze to komunikatywność (4,66), kreatywność (4,64), współpraca w grupie (4,62) oraz elastyczność (4,60) i radzenie sobie ze stresem (4,48). W stopniu średnim pracodawcy oczekują od kandydata posiadania umiejętności negocjowania (3,50) oraz kierowania zespołem (3,46).

Wykres 43. Poziom oczekiwań pracodawców wobec poszczególnych umiejętności, jakimi powinien wykazywać się kandydat na stanowisko pracy

W dalszej kolejności poproszono respondentów o określenie poziomu oczekiwań od kandydatów na stanowiska pracy wobec poszczególnych kwalifikacji zawodowych. Najwyższy poziom oczekiwań odnotowano wobec doświadczenia zawodowego (3,74), najniższy natomiast wobec wykształcenia kierunkowego (3,14). Interesującym jest fakt, że oczekiwania pracodawców wobec poszczególnych kwalifikacji zawodowych są znacznie niższe niż oczekiwania wobec umiejętności

społecznych. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że wykształcenie kierunkowe uplasowało się najniżej w hierarchii oczekiwań.

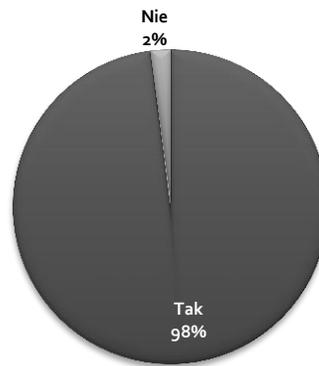
Wykres 44. Poziom oczekiwań pracodawców wobec poszczególnych kwalifikacji zawodowych, jakimi powinien wykazywać się kandydat na stanowisko pracy

3. Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Nysie

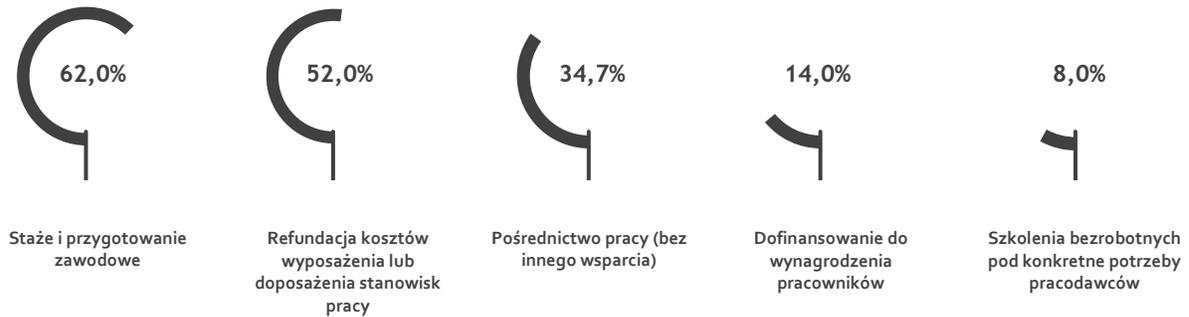
Spośród badanych przedsiębiorstw, 98% korzystało dotychczas z usług Powiatowego Urzędu Pracy w Nysie.

Wykres 45. Czy jako pracodawcy kiedykolwiek współpracowali Państwo z Powiatowym Urzędem Pracy?

W tej grupie zdecydowanie najwięcej podmiotów współpracowało kiedykolwiek z PUP w zakresie staży i przygotowania zawodowego (62%) oraz refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy. Z usług samego pośrednictwa pracy korzystało 34,7% firm, natomiast z dofinansowania do wynagrodzeń pracowników 14% badanych w tej grupie. 8% podmiotów gospodarki skorzystało ze szkoleń dla bezrobotnych pod własne potrzeby.

Wykres 46. Korzystanie przez pracodawców z poszczególnych form współpracy z PUP

Pracodawcy, którzy współpracowali z Powiatowym Urzędem Pracy w Nysie zostali poproszeni o ocenę tych form współpracy, z których dotychczas korzystali. W celu dokonania porównań oceny poszczególnych form współpracy, zebrane w trakcie badania dane opracowano według następującego wzoru:

$$\text{średnia} = \frac{1 \cdot A + 2 \cdot B + 3 \cdot C + 4 \cdot D}{\text{liczba respondentów dokonujących oceny}}$$

gdzie:

A = bardzo dobrze

B = dobrze

C = źle

D = bardzo źle

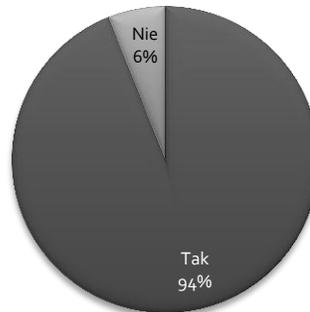
W opiniach pracodawców oferty współpracy z PUP oceniane są bardzo pozytywnie. Na uwagę zasługuje fakt, że najwyższej ocenione zostały refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy oraz staże i przygotowanie zawodowe. Najniżej - przez pracodawców – ocenione zostało dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników.

Wykres 47. Ocena oferty współpracy przez pracodawców, którzy współpracowali z PUP

Bardzo wysoki odsetek firm już korzystających deklaruje chęć dalszej współpracy z PUP (94%). Wszyscy pracodawcy, którzy nie zamierzają kontynuować współpracy z PUP zwracają w pierwszej kolejności uwagę na długi okres oczekiwania na pracowników. Dwie trzecie pracodawców nie planuje dalszego korzystania z usług PUP z uwagi na zbyt dużo formalności. 33,3% z nich twierdzi również, że brak jest kandydatów spełniających wymagania firmy.

Wykres 48. Czy w przyszłości będą chcieli Państwo ponownie skorzystać ze współpracy z PUP

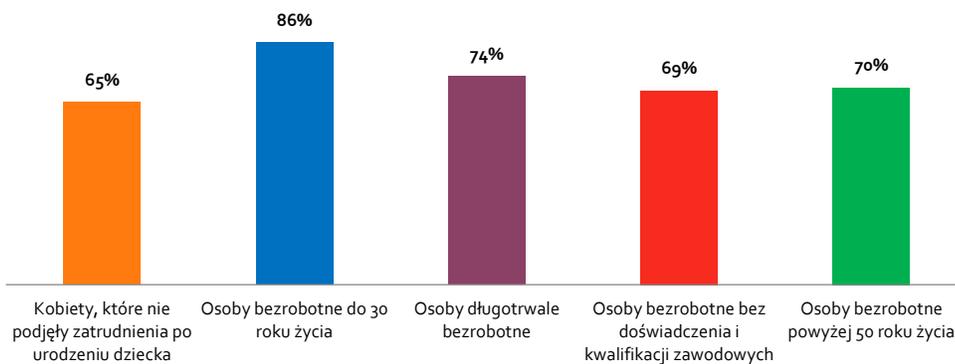

Wszystkie firmy, które dotychczas nie współpracowały z PUP, interesowały się podjęciem takiej współpracy, jednak do tej pory nie skorzystały z niej z uwagi na fakt, iż – jak twierdzą pracodawcy w tej grupie – dotychczasowe metody rekrutacji są skuteczne. Jednocześnie wszyscy podmioty w tej grupie nie przewidują podjęcia współpracy z Urzędem w zakresie rekrutacji pracowników.

Podsumowanie

Spośród wszystkich grup osób bezrobotnych objętych badaniem największy odsetek osób do 30 roku życia deklaruje, że w chwili obecnej aktywnie poszukuje zatrudnienia (86%). Grupą najmniej aktywną w tym względzie są z kolei kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (65%).

Wykres 49. Aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia poszczególnych grup bezrobotnych

Osoby bezrobotne aktywnie poszukujące zatrudnienia w przeważającej większości korzystają z czterech metod poszukiwania pracy. Dominującą aktywnością we wszystkich grupach badanych jest poszukiwanie zatrudnienia poprzez śledzenie ogłoszeń w prasie. Drugą najczęściej wykorzystywaną metodą jest osobiste odwiedzanie zakładów pracy (najmniej licznie wykorzystują ją osoby długotrwale bezrobotne), trzecią natomiast korzystanie z pomocy rodziny. Na czwartym miejscu znalazła się z kolei metoda poszukiwania pracy poprzez śledzenie ogłoszeń w Internecie. Ta ostatnia metoda wyraźnie częściej wykorzystywana jest przez osoby bezrobotne do 30 roku życia, najrzadziej przez osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia.

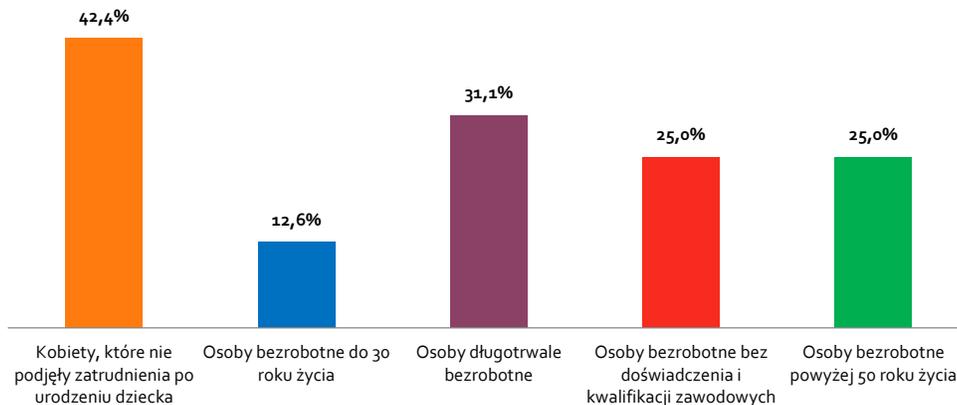
Nieznaczny odsetek osób bezrobotnych w poszukiwaniu zatrudnienia korzysta z samodzielnego zamieszczania ogłoszeń w prasie czy Internecie. Takie działania potwierdza największa grupa wśród osób długotrwale bezrobotnych oraz osób powyżej 50 roku życia.

W kontekście metod poszukiwania zatrudnienia warto również wspomnieć o średniej ilości jednocześnie wykorzystywanych metod przez jedną osobą bezrobotną w poszczególnych grupach. Z deklaracji respondentów wynika, że kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka wykorzystują jednocześnie największą ilość metod - 6. W dalszej kolejności osoby bezrobotne bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych (5,4) oraz długotrwale bezrobotni (4,7). Skupienie się na najmniejszej liczbie metod poszukiwania pracy cechuje dwie grupy wiekowe – osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia – 4,4 oraz do 30 roku życia – 4,6.

Analiza poszukiwania zatrudnienia przez badanych dowodzi, że za wyjątkiem grup osób długotrwale bezrobotnych (patrz – s. 29.) oraz osób bezrobotnych bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych (patrz – s. 36.), metody poszukiwania pracy nie różnią się istotnie względem zmiennych płęć, miejsce zamieszkania czy wykształcenie. Ze względu na wiek natomiast zaobserwowano różnice w korzystaniu z Internetu jako metody poszukiwania pracy – wraz z wiekiem maleje odsetek osób poszukujących zatrudnienia tą metodą.

Największy odsetek kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka deklaruje istnienie przeszkód w poszukiwaniu pracy (42,4%), podczas gdy na owe przeszkody zwraca uwagę tylko 12,6% badanych w grupie osób bezrobotnych do 30 roku życia.

Wykres 50. Deklaracja istnienia przeszkód w poszukiwaniu pracy

Z analizy czynników utrudniających aktywne poszukiwanie pracy osobom, które taką aktywność podejmują wynika, że istnieją trzy dominujące przeszkody w tym zakresie, choć w różnych grupach badanych z różną częstotliwością. W tym miejscu przedstawiono zestawienie trzech najczęściej deklarowanych przeszkód z rozbiciem na poszczególne grupy objęte badaniem.

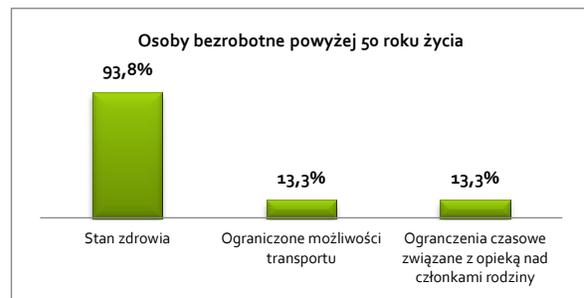
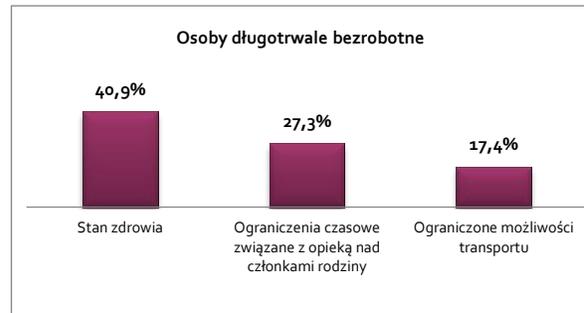
W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny. Problem ten deklaruje odpowiednio 92,9% kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, 36,4% osób do 30 roku życia, 27,3% osób długotrwale bezrobotnych oraz 13,3% osób powyżej 50 roku życia.

Analizując powyższy czynnik we wszystkich grupach osób bezrobotnych za wyjątkiem grupy kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (w tej grupie niemal wszystkie respondentki deklarowały ten problem), pojawia się on znacznie częściej wśród osób zamieszkujących obszary miejskie (41,4%) niż wiejskie (16,7%), częściej też wśród kobiet (37,5%) niż mężczyzn (12%).

Kolejnym najczęściej deklarowanym utrudnieniem w poszukiwaniu zatrudnienia są – w opinii badanych – ograniczone możliwości transportu. Co ciekawe, z równą częstotliwością deklarują to utrudnienie osoby zamieszkujące obszary miejskie jak i wiejskie powiatu nyskiego. Problem ten pojawił się na pierwszym miejscu w grupie osób bezrobotnych bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych (70,6%).

Trzecim czynnikiem, który w istotny sposób utrudnia badanym aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia są ograniczone środki finansowe na poszukiwanie pracy. Warto nadmienić, iż największy odsetek respondentów deklaruujących ten problem odnotowano w grupie osób bezrobotnych bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych (52,9%). Tę grupę dodatkowo cechuje również wyraźnie wyższy od pozostałych grup (za wyjątkiem grupy osób powyżej 50 roku życia) odsetek badanych, którzy odczuwają utrudnienia w poszukiwaniu pracy z uwagi na stan zdrowia (42,2%).

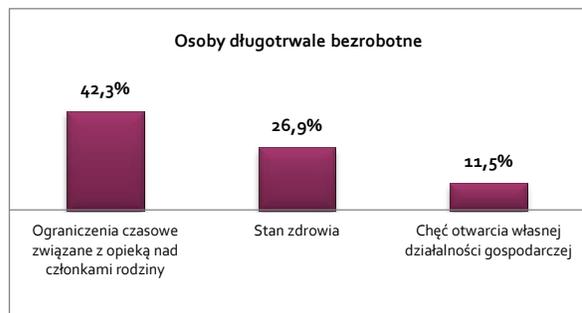

Spośród wszystkich grup osób bezrobotnych, które brały udział w badaniu, a które w chwili obecnej nie poszukują pracy, aż w trzech z nich dominującym czynnikiem braku aktywności w poszukiwaniu zatrudnienia są ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny. Do tych grup należą kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby bezrobotne do 30 roku życia. Wśród badanych w grupie osób bezrobotnych bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych czynnik ten znalazł się na drugim miejscu (35,5%).

Kolejnym, najczęściej wymienianym czynnikiem, który powoduje, że badani nie poszukują pracy są – w ich opiniach – ograniczone możliwości transportu. W tym miejscu ponownie nie odnotowano istotnych statystycznie różnic pomiędzy respondentami ze względu na płeć, wiek czy obszar miejsca zamieszkania.

W aż czterech z pięciu badanych grupach osób bezrobotnych na trzecim miejscu najczęściej deklarowanych problemów, które uniemożliwiają respondentom poszukiwanie pracy notuje się niewystarczające środki finansowe.

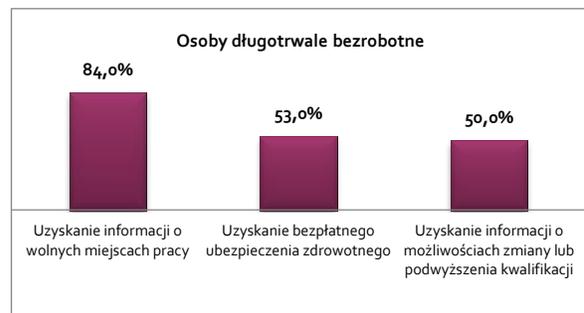
W grupie osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia ponownie dominującym problemem jest stan zdrowia (67,6%). 23,3% bezrobotnych w tej grupie nie poszukuje w tej chwili zatrudnienia z uwagi na starania o zasiłek przedemerytalny.

Analizując cel wizyty w Urzędzie Pracy, na pierwszy wysuwają trzy powody, dla których osoby bezrobotne odwiedzają Urząd. Pierwszy z nich to uzyskanie informacji o wolnych miejscach pracy (81,1% - cel ten znajduje się na pierwszym miejscu w trzech grupach badanych), następnie czynności związane z rejestracją (78,2%) oraz uzyskanie bezpłatnego ubezpieczenia zdrowotnego (70,8%).

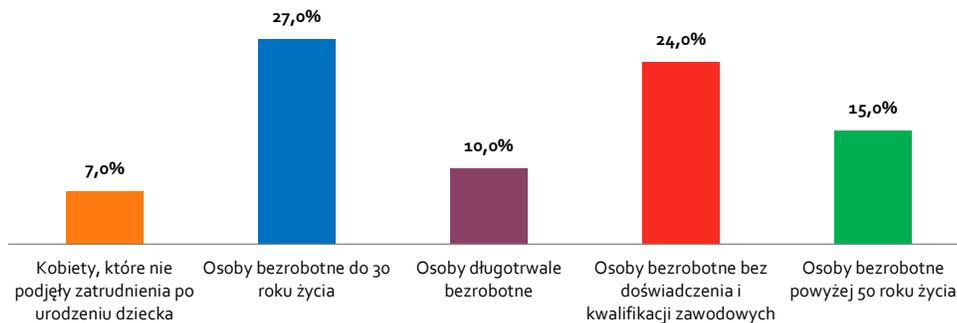
Ostatni z najczęściej wymienianych (spośród trzech) czynników przeważa w grupie osób bezrobotnych do 30 roku życia (88%) oraz osób bezrobotnych bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych (85%).

W grupie osób długotrwale bezrobotnych na trzecim miejscu znalazła się deklaracja 50% respondentów, że ich wizyta w Urzędzie związana jest z uzyskaniem informacji na temat możliwości zmiany lub podwyższenia kwalifikacji. Należy jednak nadmienić, że nie jest to najwyższy odsetek wśród wszystkich badanych grup. W grupie osób bezrobotnych do 30 roku życia 74% odwiedza Urząd w tym celu.

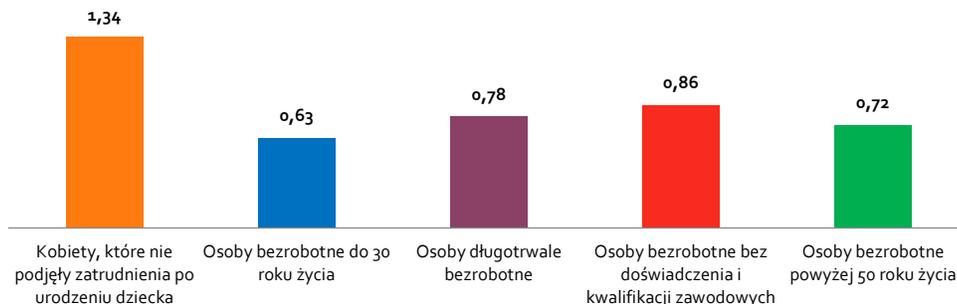
Spśród wszystkich grup ankietowanych osób bezrobotnych największy odsetek w grupie osób do 30 roku życia zamierza wyjechać za granicę w celach zarobkowych w ciągu najbliższych 12 miesięcy (27%). Podobnie liczna grupa (24%) to bezrobotni bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych. Najmniejszy odsetek deklaracji wyjazdu w najbliższym czasie odnotowano w grupie kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.

Wykres 51. Odsetek respondentów planujących wyjazd za granicę w celach zarobkowych w okresie najbliższych 12 miesięcy

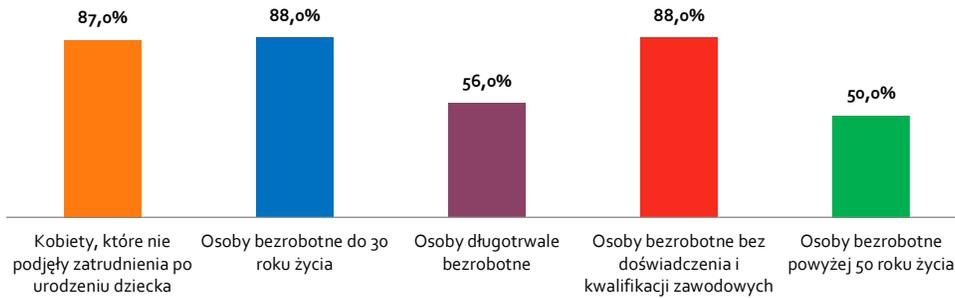
Analiza dotychczasowych działań podejmowanych przez osoby bezrobotne w celu nabycia lub podniesienia kwalifikacji i kompetencji zawodowych wykazuje, że grupą osób, która najbardziej aktywnie działała dotychczas w tej materii jest grupa kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (1,34 – średnia działań podejmowanych przez jedną osobę w danej grupie osób badanych). Wśród osób bezrobotnych bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych średnia ta wynosi 0,86, długotrwale bezrobotnych 0,78, osób powyżej 50 roku życia 0,72 a wśród bezrobotnych do 30 roku życia tylko 0,63.

Wykres 52. Średnia (w przeliczeniu na jedną osobę) działań podejmowanych przez poszczególne grupy osób bezrobotnych w celu nabycia lub podniesienia kwalifikacji i kompetencji zawodowych

Z analizy deklaracji chęci uczestnictwa ankietowanych w kursach i szkoleniach wynika, że wyraźnie wysoki odsetek osób bezrobotnych zainteresowanych udziałem w owych kursach i szkoleniach znajduje się w trzech grupach osób bezrobotnych: kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (87%), osób bezrobotnych do 30 roku życia (88%) oraz osób bezrobotnych bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych (88%). W grupie osób długotrwale bezrobotnych odsetek ten wynosi 56%, a wśród osób powyżej 50 roku życia 50%.

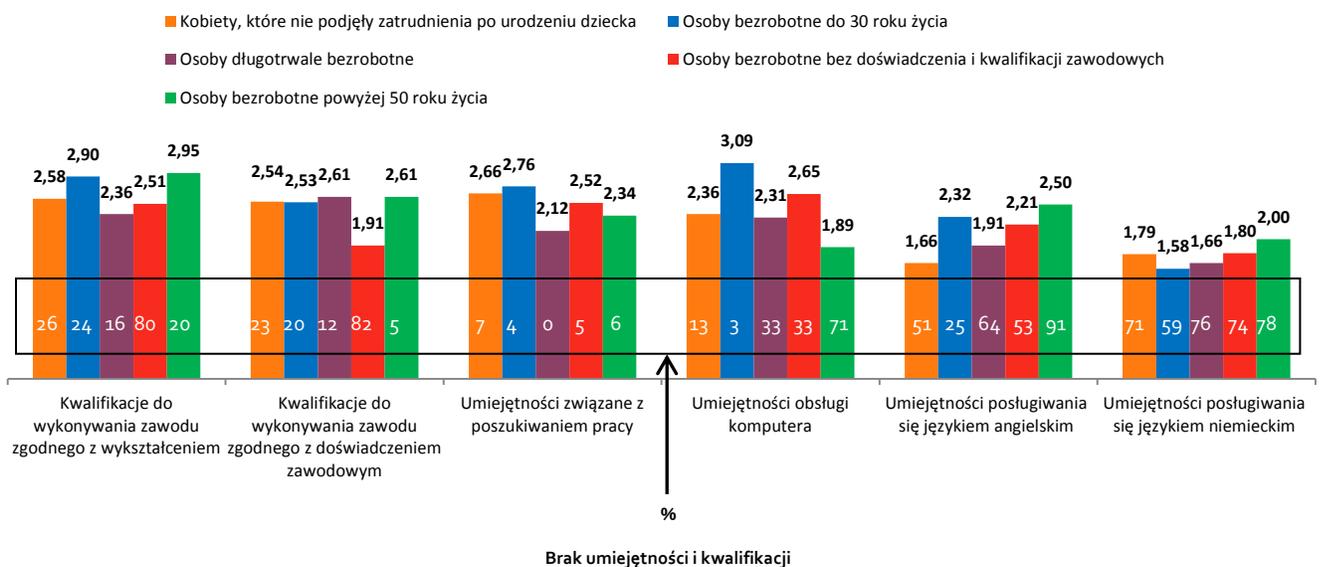
Wykres 53. Deklaracja chęci uczestnictwa w szkoleniach wśród poszczególnych grup osób bezrobotnych

Analiza odsetka osób bezrobotnych nieposiadających wybranych umiejętności i kwalifikacji prowadzi do wniosku, że największe braki posiada grupa osób bezrobotnych bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych – 3,27⁶, następnie bezrobotni powyżej 50 roku życia (2,71) oraz długotrwale bezrobotni (2,01). Dwie grupy, w których odnotowano najniższy współczynnik braku umiejętności i kwalifikacji to bezrobotni do 30 roku życia oraz kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, odpowiednio (1,35) oraz (1,91).

Biorąc pod uwagę ocenę poszczególnych umiejętności i kwalifikacji przez ankietowanych, którzy zadeklarowali ich posiadanie, najwyższą średnią wszystkich ocen zanotowano w grupie osób bezrobotnych do 30 roku życia (3,03) oraz osób powyżej 50 roku życia (2,85). Osoby bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych wystawiły z kolei oceny o średniej 2,72, podobnie kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka – 2,71. Najniżej natomiast własne umiejętności i kwalifikacje zawodowe oceniła grupa osób długotrwale bezrobotnych (2,59).

Wykres 54. Ocena wybranych umiejętności i kwalifikacji przez poszczególne grupy osób bezrobotnych skala 1-4, gdzie 1=poziom podstawowy, 4=poziom zaawansowany

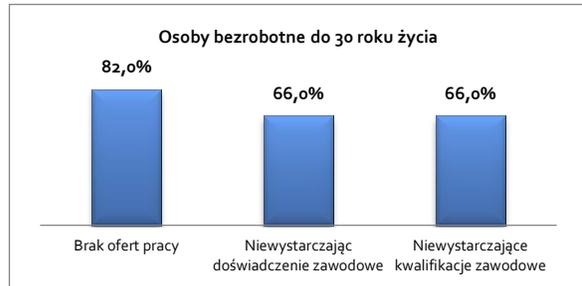
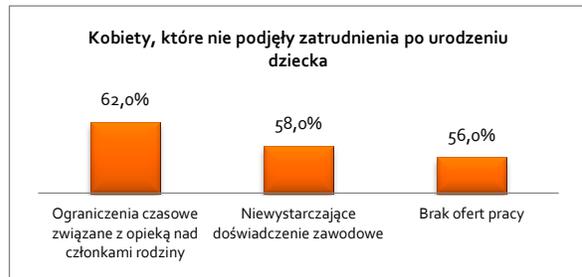

⁶ Współczynnik braku umiejętności i kwalifikacji = $\frac{\text{suma odsetka braku wszystkich umiejętności i kwalifikacji w danej grupie}}{100}$

Zwracając uwagę na trzy, najczęstsze opinie respondentów odnośnie czynników warunkujących posiadanie przez nich statusu osób bezrobotnych, warto w pierwszej kolejności zauważyć, że jeden z czynników wyraźnie dominuje w ogólnym zestawieniu, choć deklarowany był z różną częstotliwością w poszczególnych grupach osób bezrobotnych. Owym czynnikiem jest brak ofert pracy. W przypadku trzech grup osób bezrobotnych uplasował się on na pierwszym miejscu najczęściej wymienianych czynników determinujących bezrobocie: w grupie osób bezrobotnych do 30 roku życia (82%), osób bezrobotnych bez doświadczenia i kwalifikacji (79%) oraz osób długotrwale bezrobotnych (55%). Czynnikiem braku miejsc pracy znalazł się też na drugim miejscu w grupie osób powyżej 50 roku życia (65%) oraz na trzecim miejscu w grupie kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (56%).

Biorąc pod uwagę liczbę wymienionych czynników przez badanych w poszczególnych grupach opracowano wskaźnik opinii respondentów odnośnie złożoności ich obecnej sytuacji na rynku pracy⁷.

Osoby długotrwale bezrobotne deklarują istnienie średnio 2 czynników determinujących ich status osoby bezrobotnej. Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia wskazują na średnio 4,4 czynników, kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka – 5,1, natomiast osoby bezrobotne do 30 roku życia 5,4. Największą ilość czynników warunkujących obecny status na rynku pracy deklaruje grupa osób bezrobotnych bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych – 6,7.

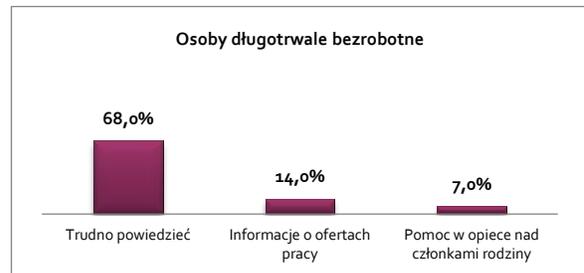
⁷ Współczynnik złożoności sytuacji na rynku pracy = $\frac{\text{suma odsetka wszystkich czynników warunkujących status osoby bezrobotnej w danej grupie}}{100}$

W kontekście czynników, które ułatwiłyby respondentom podjęcie zatrudnienia należy na wstępie ponownie zaznaczyć, że w tym przypadku nie sugerowano badanym żadnych odpowiedzi.

Diagnostując opinie ankietowanych na temat działań, które ułatwiłyby im podjęcie pracy, na szczególną uwagę zasługuje w pierwszej kolejności grupa osób bezrobotnych do 30 roku życia. Okazuje się bowiem, że to właśnie ta grupa spośród trzech najczęściej wymienianych działań wskazała te, które bezpośrednio zależą od nich samych: podniesienie kwalifikacji zawodowych, nabycie doświadczenia i podniesienie poziomu wykształcenia (będącego i tak na stosunkowo wysokim poziomie w tej grupie).

Warto również wspomnieć, że w grupie osób powyżej 50 roku życia aż 79% badanych nie potrafiło wskazać działań, które umożliwiłyby im podjęcie zatrudnienia.

Podobną sytuację notuje się w grupie osób długotrwale bezrobotnych. W tym wypadku 68% respondentów nie udzieliło odpowiedzi na pytanie o działania, które ułatwiłyby znalezienie pracy.

Wnioski i rekomendacje

---

1. W grupie kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka obserwuje się wysoki odsetek bezrobotnych, które wykazywały się aktywnością w nabywaniu lub podnoszeniu własnych umiejętności i kwalifikacji (91%). Dodatkowo, znaczący odsetek respondentek deklaruje chęć dalszego dokształcania. Z analizy deklaracji zainteresowania poszczególnymi szkoleniami i kursami wynika, że większość kobiet w tej grupie posiada jasno określone plany podjęcia zatrudnienia w sprzedaży i handlu. Badane wydają się mieć wysoką świadomość oczekiwań pracodawców, stąd ich największe zainteresowanie szkoleniami i kursami w zakresie obsługi urządzeń elektronicznych (np. kas fiskalnych), obsługi komputera oraz marketingu i sprzedaży. Jak jednak wynika z raportów z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie nyskim za rok 2012, w odniesieniu do sekcji PKD 2007 – handel hurtowy i detaliczny lub naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle, notuje się tu drugą w kolejności największą liczbę osób bezrobotnych w stosunku do wolnych miejsc pracy. W 2011 roku – w zawodzie sprzedawca – także zarejestrowano największy napływ osób bezrobotnych. W związku z powyższym sugeruje się wykonanie szerszej diagnozy w zakresie możliwości podjęcia działań skierowanych na ewentualne przeorientowania ścieżek zawodowych badanych kobiet.

Z przeprowadzonego badania wynika, że opieka nad członkami rodziny – w opiniach niemal wszystkich ankietowanych kobiet w tej grupie – utrudnia lub całkowicie ogranicza możliwości poszukiwania zatrudnienia. W dużym stopniu dzięki temu czynnikowi, odsetek kobiet aktywnie poszukujących pracy jest najniższy w stosunku do pozostałych grup osób bezrobotnych. W związku z tym rekomenduje się bardziej dogłębne przeanalizowanie powyższej sytuacji, w szczególności w kontekście obiektywnego zdiagnozowania czynników wpływających na konieczność opieki bezrobotnych kobiet w tej grupie nad członkami rodziny.

2. Grupa osób bezrobotnych do 30 roku życia charakteryzuje się wyraźnie wyższym wykształceniem od pozostałych grup, najwyższym odsetkiem ankietowanych, którzy deklarują aktywne poszukiwanie pracy oraz najniższym odsetkiem badanych, którzy twierdzą, że istnieją przeszkody, które uniemożliwiają im poszukiwanie pracy i podjęcie zatrudnienia. Tym samym – w porównaniu z pozostałymi grupami bezrobotnych – jawią się jako osoby najprężniej działające w celu zmiany swojej obecnej sytuacji zawodowej. Z analizy zainteresowania uczestnictwem w kursach i szkoleniach wynika jednak, że osoby w tej grupie nie posiadają jasno sprecyzowanych planów zawodowych, deklarują udział jednocześnie w kilku, różnych tematycznie kursach i szkoleniach, często odmiennych od zdobytego wykształcenia czy wyuczonego zawodu. Twierdzą przy tym, że aby zmienić swoją sytuację, konieczne jest w pierwszej kolejności podniesienie kwalifikacji zawodowych i nabycie doświadczenia. Sugeruje się zwrócenie uwagi na tę grupę pod kątem doradztwa zawodowego i planowania zindywidualizowanych ścieżek edukacyjnych i zawodowych
  3. Grupę osób długotrwale bezrobotnych wydaje się z kolei cechować brak wiary w podjęcie zatrudnienia. W związku z ich szczególną sytuacją na rynku pracy odczuwają oni bariery, które ograniczają lub uniemożliwiają im
-

poszukiwanie pracy, niejednokrotnie jednak nie potrafią ich sprecyzować. Widać tu wyraźne zniechęcenie do podejmowania kolejnych form aktywności w podnoszeniu własnych kwalifikacji i kompetencji. Niemal połowa z badanych nie podjęła działań w tym zakresie, tylko 56% deklaruje chęć uczestnictwa w kursach i szkoleniach, a i w tej grupie aż co piąty badany nie był w stanie określić, jakiego rodzaju miałyby to być tematyka.

W konsekwencji – na tle pozostałych grup badanych osób bezrobotnych – długotrwale bezrobotni najniżej oceniają własne umiejętności i kwalifikacje, a na pytanie o czynniki ułatwiające znalezienie pracy, aż 68% nie potrafi wskazać żadnych z nich.

Mając na uwadze powyższą sytuację, rekomenduje się w pierwszej kolejności zdiagnozowanie możliwości udzielania wsparcia psychologicznego, zarówno w formie indywidualnych spotkań (mających na celu zlokalizowanie zasobów osobistych) oraz warsztatów z zakresu wzmacniania poczucia własnej wartości i podnoszenia świadomości odnośnie obiektywnych czynników warunkujących status osób długotrwale bezrobotnych. Jak wynika bowiem z badania, największy odsetek osób w tej grupie dostrzega wyłącznie czynniki niezależne jako te, które decydują o pozostawaniu bezrobotnymi (brak miejsc pracy, wiek, stan zdrowia) .

4. Grupa osób bezrobotnych bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych jawi się jako grupa, którą cechuje roszczeniowy charakter, tak w stosunku do Urzędu Pracy jak i rynku pracy w ogóle. Ankietowani po pierwsze bowiem częściej zwracali uwagę na rejestrację w Urzędzie w celu uzyskania bezpłatnego ubezpieczenia zdrowotnego niż pośrednictwa w znalezieniu zatrudnienia. Liczna grupa respondentów przekonana jest, że o ich obecnej sytuacji zawodowej decyduje brak ofert pracy i zbyt wysokie oczekiwania pracodawców. Oczywiście znaczny odsetek bezrobotnych w tej grupie posiada świadomość braków własnych umiejętności i kwalifikacji, jednak dotychczas tylko 55% podejmowało działania w kierunku zmiany tej sytuacji. Niezwykle wymownym jest tutaj także fakt, że dla przeważającej większości badanych, ograniczenia bądź brak aktywności w poszukiwaniu zatrudnienia spowodowane są problemami z transportem – czynnik ten był wprawdzie podnoszony przez pozostałe grupy bezrobotnych, w żadnej jednak z taką częstotliwością, co może prowadzić do hipotezy, że jest on wyolbrzymiony i fałszuje rzeczywiste powody.
5. Dla wyraźnie największego odsetka badanych w grupie osób powyżej 50 roku życia, barierą ograniczającą aktywność na rynku pracy jest stan zdrowia. Mimo to, zdecydowana większość badanych czyni starania w kierunku podjęcia zatrudnienia i skłonna jest podnosić własne kompetencje i kwalifikacje (choć te, szczególnie w zakresie kwalifikacji do wykonywania zawodu oceniane są przez badanych bardzo wysoko). 50% respondentów w tej grupie zainteresowanych jest kursami i szkoleniami, co wydaje się być wysokim odsetkiem biorąc pod uwagę wiek ankietowanych. Bezrobotni powyżej 50 roku życia posiadają jasno sprecyzowane kierunki dalszego kształcenia i realnie dopasowują zapotrzebowanie na kursy i szkolenia do posiadanych kwalifikacji i umiejętności.
6. Z analizy grupy pracodawców wynika, że aż 44% firm zamierza zwiększyć zatrudnienie w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Pracodawcy zainteresowani są w pierwszej kolejności zatrudnieniem osób do 30 roku życia, najmniejszy odsetek zamierza natomiast zatrudnić osoby bez doświadczenia i kwalifikacji. Wśród zaledwie 30% badanych

podmiotów istnieje potrzeba szkoleń pracowników, najczęściej w zakresie umiejętności zawodowych i nabywania uprawnień.

Pracodawcy stawiają kandydatom wysokie wymagania w odniesieniu do umiejętności personalnych, natomiast w stosunku do kwalifikacji najwyższe wymagania w zakresie doświadczenia zawodowego.

Przeważająca większość badanych wysoko ocenia współpracę z PUP w zakresie rekrutacji pracowników i ową współpracę zamierza kontynuować.

Aneks

Zawód wyuczony	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	Osoby bezrobotne do 30 roku życia	Osoby długotrwale bezrobotne	Osoby bezrobotne bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych	Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia
Brak wyuczonego zawodu	31	28	15	100	33
BHP	0	1	0	0	0
Betoniarz, zbrojarz	0	0	1	0	1
Biotechnolog	0	1	0	0	0
Blacharz samochodowy	0	1	0	0	0
Ceramik	1	0	1	0	0
Cukiernik	3	1	2	0	2
Dietetyk	0	2	0	0	0
Drukarz	0	0	1	0	0
Dziennikarz	1	1	0	0	0
Elektromechanik pojazdów samochodowych	0	0	0	0	1
Elektryk	0	3	1	0	2
Filolog angielski	0	2	1	0	0
Filolog germanista	1	0	0	0	0
Filolog polski	0	1	1	0	0
Finanse i bankowość	1	0	0	0	0
Fizjoterapeuta	0	3	0	0	1
Frezer	0	0	0	0	1
Fryzjer	5	1	1	0	0
Historyk archiwista	0	1	0	0	0
Hydraulik	0	0	0	0	2
Introligator	0	0	1	0	0
Inżynier informatyki	0	1	0	0	0
Inżynier mgr budownictwa lądowego	0	1	0	0	0
Inżynier ochrony środowiska	1	1	0	0	0
Inżynier produkcji	0	2	0	0	0
Kelner	1	1	2	0	2
Kosmetyczka	0	1	0	0	0
Krawcowa	3	3	4	0	1
Kucharz	7	0	5	0	2
Monter urządzeń chemicznych	0	0	0	0	1
Mechanik i operator maszyn rolniczych	0	1	0	0	0
Mechanik monter maszyn	0	0	0	0	0

Mechanik samochodowy	0	3	6	0	4
Mechanik urządzeń przemysłowych	0	0	0	0	0
Monter instalacji budowlanych	0	0	1	0	0
Murarz	0	3	1	0	5
Nauczyciel wychowania fizycznego	1	1	0	0	0
Operator obrabiarek	0	0	2	0	0
Pedagog	2	0	2	0	0
Piekarz	0	0	1	0	0
Pielęgniarka	1	3	0	0	1
Położna	0	0	1	0	0
Prawo i administracja	1	0	0	0	0
Rachunkowość i finanse	1	0	0	0	0
Ratownik medyczny	3	3	0	0	0
repcjonista	1	0	0	0	0
Rolnik	0	0	4	0	3
Rzeźnik	0	0	1	0	0
Sekretarka	0	0	1	0	0
Spawacz	0	1	0	0	2
Sprzedawca	18	1	6	0	0
Sterowniczy procesów chemicznych	1	0	0	0	0
Stolarz	0	2	3	0	2
Ślusarz	0	1	5	0	7
Tapicer	0	0	1	0	0
Technik administracji	2	3	1	0	0
Technik agrobiznesu	0	0	0	0	0
Technik architektury krajobrazu	0	2	1	0	0
Technik budowlany	0	0	1	0	7
Technik chemik	0	0	0	0	1
Technik drobiu	1	0	0	0	0
Technik elektronik	0	0	1	0	0
Technik geodeta	0	0	1	0	0
Technik handlowiec	1	0	0	0	0
Technik informatyk	0	1	0	0	0
Technik masażysta	0	1	0	0	0
Technik maszyn i urządzeń gazowniczych	0	0	0	0	0
Technik ekonomista	6	8	7	0	3
Technik maszyn i urządzeń przemysłowych	0	0	0	0	5
Technik mechanizacji rolnictwa	0	0	0	0	2
Technik obsługi ruchu turystycznego	0	2	0	0	0
Technik ochrony środowiska	1	0	1	0	0
Technik odzieżowy	0	0	1	0	0

Technik ogrodnik	2	1	2	0	1
Technik praktyki okulistycznej	1	0	0	0	0
Technik rolnik	0	0	2	0	1
Technik samochodowy	0	0	0	0	4
Technik spedytor	0	1	0	0	0
Technik stylizacji i wizażu	0	1	0	0	0
Technik technologii obróbki drewna	0	1	1	0	0
Technik weterynarii	0	0	1	0	0
Technolog żywienia	1	3	3	0	0
Tokarz	0	0	4	0	1
Tynkarz – malarz	0	1	2	0	1
Zarządzanie	1	0	0	0	0
Technik żeglugi śródlądowej	0	0	0	0	1
Ogółem	100	100	100	100	100
